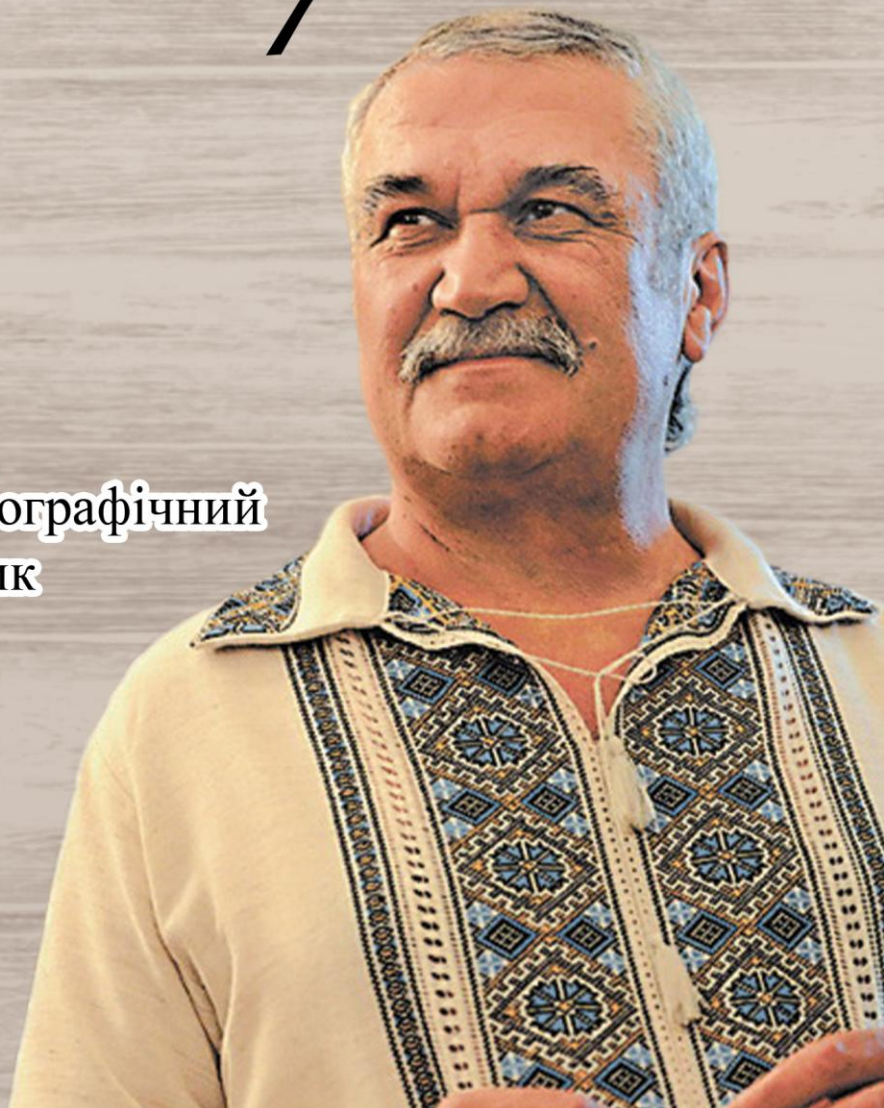

Василь Шкляр

Біобібліографічний
показчик

МИКОЛАЇВСЬКА ОБЛАСНА УНІВЕРСАЛЬНА
НАУКОВА БІБЛІОТЕКА

Імениті письменники сучасної України
Випуск 11

Василь Шкляр

Біобібліографічний покажчик

Миколаїв
2024

Василь Шкляр : біобібліогр. покажч. / упоряд.:
А. Вінницька, Є. Руденко ; ред. Л. Голубенко ; Миколаїв. обл.
універс. наук. б-ка. – Миколаїв, 2024. – 59 с. – (Імениті
письменники сучасної України ; вип. 11).

Від упорядників

Одинадцятий випуск серії біобібліографічних покажчиків «Імениті письменники сучасної України» знайомить із життям і творчістю письменника, журналіста Василя Шкляра. Сьогодні літературні оглядачі називають його «батьком українського бестселера». Кожен роман письменника викликає неабиякий резонанс у суспільстві.

Покажчик складається з передмови, біографічного нариса, розділів «Твори В. Шкляра», «Література про В. Шкляра», «Публікації про твори В. Шкляра», «Вивчення творчості в навчальних закладах», «Екранізація» та довідкового апарату. У межах розділів та підрозділів матеріал розташований за алфавітом прізвищ авторів та назв публікацій. Довідковий апарат складається з хронологічного покажчика праць В. Шкляра та іменного покажчика, до якого включено прізвища авторів, укладачів, редакторів й художників, що зустрічаються у бібліографічних описах, а також осіб (номери в дужках), творчість яких досліджується у виданнях.

До посібника увійшли описи окремих видань, публікацій у періодичних виданнях і збірниках. Матеріали, відсутні у бібліотеці, позначені астериском (*). Бібліографічний опис здійснено згідно з чинними стандартами.

Основними джерелами пошуку літератури були державні бібліографічні покажчики «Літописи газетних статей», «Літописи журнальних статей» та «Літописи книг» за 1975-2023 рр., а також довідково-бібліографічний апарат Миколаївської ОУНБ. Відбір матеріалу закінчено у квітні 2024 р.

Видання розраховане на філологів, літературознавців, бібліотечних фахівців, студентів, а також стане у пригоді читачам, які цікавляться творчістю Василя Шкляра та сучасною українською літературою.

Біографічний нарис

*«Я хочу, щоб читали
українську книжку.»*

В. Шкляр

Шкляр Василь Миколайович народився 10 червня 1951 р. в с. Ганжалівка Лисянського району на Черкащині. У 1963 р. родина переїхала до м. Звенигородка Черкаської області, де він закінчив середню школу зі срібною медаллю. У 1968 р. вступив на філологічний факультет Київського державного університету ім. Т. Г. Шевченка, який завершив у 1973 р. Водночас навчався за обміном студентів на філологічному факультеті Єреванського державного університету, де вивчав вірменську мову й літературу.

Після навчання рік працював науковим співробітником Центрального державного історичного архіву. З 1974 р. перейшов на журналістську роботу: працював у газеті «Друг читача», журналах «Ранок» і «Дніпро». У 1986 р. займався самостійною творчою роботою, у 1988-1998 рр. – політичною журналістикою, бував у «гарячих точках». Цей досвід потім відтворив у романі «Елементал» (2001). Працював головним редактором видавництва «Дніпро» і заступником голови Національної спілки письменників України.

Свої перші оповідання почав писати та публікувати ще школярем. Визнання письменника прийшло з виходом роману «Ключ» (1999). Найбільш популярним твором автора став роман «Залишенець» (більше відомий як «Чорний ворон»). У 2011 р. за цей роман Комітет з Національної премії України імені Тараса Шевченка присудив В. Шкляру премію з літератури. Однак письменник попросив перенести вручення йому нагороди на період, коли на посаді не буде міністра освіти Д. Табачника. Того ж року автор отримав Народну Шевченківську премію з формулюванням «За повернення українській нації історичної пам'яті». У 2019 р. за його романом вийшов фільм «Чорний ворон».

Його перу належать збірки повістей та оповідань «Перший сніг» (1977), «Живиця» (1982), «Черешня в житі» (1983), «Чорне сонце» (2015), романи «Праліс (тінь сови)» (1986), «Ностальгія» (1989), «Ключ» (1999), «Елементал» (2001), «Кров кажана» (2003), «Залишенець» («Чорний ворон») (2009), «Маруся» (2014), «Троща» (2017), «Характерник» (2019). У доробку письменника також є документальна публіцистика, зокрема книги «Під ключем журавлиним» (1985), «Вогонь Чорнобиля» (1998), оповідання для дітей, публікації в пресі.

Твори Василя Миколайовича перекладено на багато мов, зокрема англійську, болгарську, вірменську, шведську, словацьку. Свого часу письменник активно займався художнім перекладом. Ним перекладено твори класиків вірменської літератури Аксея Бакунца, Амо Сагіяна, Вагана Давтяна, Вахтанга Ананяна тощо. Чимало розголосу отримали його переклади-інтерпретації на українську мову таких романів, як «Декамерон» Джованні Боккаччо, «Тарас Бульба» Миколи Гоголя (видання 1835 р.). У 2021 р. за його неопублікованою версією-інтерпретацією п'єси «Ревізор» Миколи Гоголя Луганський обласний академічний український музично-драматичний театр поставив виставу.

Член Національної спілки письменників України (1978) та Асоціації українських письменників (1999).

Нагороди та почесні відзнаки:

1995 – переможець Міжнародного рейтингового конкурсу засобів масової інформації «Золоте перо»;

1999 – лауреат I Всеукраїнського конкурсу гостросюжетного роману «Золотий Бабай» за книгу «Ключ»;

2000 – премія журналу «Сучасність» за найкращий роман року за книгу «Ключ»;

2002 – I премія Міжнародного літературного конкурсу «Коронація слова» у номінації «Романи» за книгу «Елементал»;

2003 – міжнародна премія в жанрі фантастики «Спіраль століть» у номінації «За найкращу україномовну фантастику» за роман «Ключ»;

2009 – I премія конкурсу «Ярославів Вал» у номінації «Найкращий історичний роман» за книгу «Залишенець» («Чорний ворон»);

2010 – Літературна премія Національної спілки письменників України та фонду Ернеста та Наталії Гуляків «Айстра» (Австралія) за роман «Залишенець» («Чорний ворон»); відзнака «Найкраща книга Форуму видавців» у номінації «Найкращий автор» за книгу «Залишенець» («Чорний ворон»);

2011 – Національна премія України імені Тараса Шевченка, Народна Шевченківська премія («Залізний Мамай») за роман «Залишенець» («Чорний ворон»);

2015 – відзнака «Золотий письменник України» Міжнародного літературного конкурсу «Коронація слова»;

2017 – диплом Всеукраїнського конкурсу «Краща книга України» у номінації «Бестселер» за роман «Троща»;

2019 – Всеукраїнська літературна премія імені Василя Симоненка у номінації «За кращий художній твір» за роман «Троща»;

2020 – Всеукраїнська літературна премія імені Михайла Коцюбинського у номінації «Художня література» за роман «Характерник».

Твори В. Шкляра

1. *Вогонь Чорнобиля. Книга мужності й болю = Fire of Chernobyl : літопис Чорнобильської трагедії у документах, фактах та свідченнях самовидців / В. Шкляр, М. Шпаковатий ; голова редкол. Б. Хижняк ; редкол.: І. Гладуш, В. Гурін, П. Десятников. – Київ : Альтернативи, 1998. – 576 с. : іл.

2. Елементал : роман / В. Шкляр. – 3-тє вид., стер. – Харків : Клуб сімейн. дозвілля, 2015. – 221 с. – (Український бестселер).

3. Живиця : повісті і оповідання / В. Шкляр ; [худож. Є. В. Шуляка]. – Київ : Молодь, 1982. – 240 с. : іл. – Зміст: повісті: Тече річка невеличка... ; Як поживаєш, Баранчику? ; Стороною дощик іде ; оповідання: До Пахома ; Лотерея ; Живиця ; Моя Ганя не така ; Пізній цвіт ; Мати звала Семеном ; Після грози ; По секрету ; Проста арифметика ; Парамон-Парамоша ; На третю осінь ; Турецька нічия.

4. Залишенець. Чорний ворон : роман / В. Шкляр. – Харків : Клуб сімейн. дозвілля, 2015. – 426 с.

5. Ключ : роман / В. Шкляр. – 3-тє вид., стер. – Харків : Клуб сімейн. дозвілля, 2015. – 254 с. – (Український бестселер).

6. Ключ : [роман] / В. Шкляр. – Харків : Клуб сімейн. дозвілля, 2018. – 254 с.

7. Кров кажана : роман / В. Шкляр. – 2-ге вид. – Харків : Клуб сімейн. дозвілля, 2013. – 268 с. – (Український бестселер).

8. *Лети, моя голубко біла ... : героїч. драма на дві дії / О. Сацький, В. Шкляр. – Київ : [б. в.], 1982–1983. – 57 арк.

9. Маруся : роман / В. Шкляр. – Харків : Клуб сімейн. дозвілля, 2015. – 313, [2] с. : портр. – (Національний бестселер).

10. *Нікуб. Кров кажана : роман / В. Шкляр. – Київ : Ярославів Вал, 2010. – 253 с. : портр.

11. Ностальгія : роман / В. Шкляр ; передм. М. Слабошпицького. – Харків : Клуб сімейн. дозвілля, 2014. – 252 с. – (Український бестселер).

12. Ностальгія : роман, новели / В. Шкляр. – Київ : Молодь, 1989. – 253, [2] с. – Зміст: роман: Ностальгія ; новели: Крук – птаха нетутешня ; Муляж ; Мати звала Семеном ; Турецька нічия ; Високі гори у Ялті.

13. Перший сніг : повісті, оповідання / В. М. Шкляр ; [іл. Д. О. Лукомський]. – Київ : Рад. письменник, 1977. – 228 с. : іл. – Зміст: повісті: Сніг ; Хто твій Остап, Соломіє? ; оповідання: Ой у полі... ; На гастролях ; Дівчина на полюванні ; Розмова, підслухана ненароком ; Кислі суниці.

14. Праліс (Тінь сови) : роман / В. Шкляр. – Київ : Молодь, 1986. – 214 с. – (Сучасна проза).

15. Самотній вовк (Елементал) : роман / В. Шкляр. – Харків : Клуб сімейн. дозвілля, 2019. – 220, [1] с. : портр.

16. *Спів Божої пташки : (Ностальгія) : роман / В. Шкляр. – Харків : Клуб сімейн. дозвілля, 2020. – 285, [1] с. : портр.

17. Тень совы : роман, повісти, рассказы / В. Шкляр ; авториз. пер. с укр. В. Золотухина ; [худож. И. Френкель]. – Москва : Сов. писатель, 1990. – 521, [2] с. : ил. – Содерж.: роман: Тень совы ; повісти: Стороною дождик идёт ; Течёт речка невеличка ; Муляж ; рассказы: Ворон – птица нездешняя ; Турецкая ничья ; Простая арифметика ; После грозы ; На гастролях ; Кислая земляника ; Девушка на охоте ; Поздний цвет ; Нечаянно подслушанный разговор ; Моя Ганя не такая... ; На третью осень ; По секрету ; Парамон-Парамоша ; Долг ; Лотерея ; Мать звала Семёном ; К Пахому ; Высокие горы в Ялте.

18. Тінь сови : роман / В. Шкляр. – 2-ге вид. – Харків : Клуб сімейн. дозвілля, 2015. – 300, [1] с. : портр. – (Український бестселер).

19. Тінь сови : роман / В. Шкляр. – Харків : Клуб сімейн. дозвілля, 2019. – 300, [1] с. : портр.

20. Треба спитати у Бога : новели, есеї, спогади, [інтерв'ю] / В. Шкляр. – Харків : Клуб сімейн. дозвілля, 2019. – 315, [1] с. : портр.

21. Троща : роман / В. Шкляр. – Харків : Клуб сімейн. дозвілля, 2017. – 417 с.

22. Троща : роман / В. Шкляр. – Харків : Клуб сімейн. дозвілля, 2018. – 416 с.

23. Характерник : роман / В. Шкляр. – Харків : Клуб сімейн. дозвілля, 2020. – 304 с.

24. Чорне сонце : збірка / В. Шкляр ; худож. М. Пашук. – Харків : Клуб сімейн. дозвілля, 2015. – 298 с. : іл. – Зміст: Чорне сонце : дума про братів азовських ; Танець під чортову дудку ; Крук – птаха нетутешня ; Останній шанс Захара Скоробагатька ; Високі гори у Ялті ; Цілком таємні історії.

25. Чорне сонце : збірка / В. Шкляр ; худож. М. Пашук. – Харків : Клуб сімейн. дозвілля, 2018. – 304 с. – Зміст: Чорне сонце : дума про братів азовських ; Танець під чортову дудку ; Крук – птаха нетутешня ; Останній шанс Захара Скоробагатька ; Високі гори у Ялті ; Цілком таємні історії.

26. Чорне сонце : збірка / В. Шкляр. – 2-ге вид. – Харків : Клуб сімейн. дозвілля, 2019. – 297, [1] с. : іл., портр. – Зміст: Чорне сонце : дума про братів азовських ; Танець під чортову дудку ; Крук – птаха нетутешня ; Останній шанс Захара Скоробагатька ; Високі гори у Ялті ; Цілком таємні історії.

27. Чорний ворон. Залишенець : роман / В. Шкляр. – Харків : Клуб сімейн. дозвілля, 2019. – 425, [2] с., [4] арк. іл. : портр.

Аудіокниги

28. Елементал [Звукозапис] : аудіокнига / В. Шкляр ; текст читають: С. Бобров, І. Шумахер. – Київ : Сідіком Україна, 2007. – 1 електрон. опт. диск. – (Сучасна українська література).

29. Залишенець. Чорний ворон [Звукозапис] : аудіокнига / В. Шкляр ; текст читає П. Бойко. – Київ : Наш формат, 2003. – 1 електрон. опт. диск.

30. Ключ [Звукозапис] : аудіокнига / В. Шкляр ; текст читають: Н. Лук'янець, В. Кокотунов. – Київ : Сідіком, 2007. – 1 електрон. опт. диск. – (Сучасна українська література).

31. Кров кажана [Звукозапис] : роман : аудіокнига / В. Шкляр ; текст читають: С. Бобров, І. Шумахер. – Київ : Сідіком, 2007. – 1 електрон. опт. диск. – (Сучасна українська література).

* * *

32. Агатангел [Кримський] і Марія: нечестиве кохання в блакитному інтер'єрі : [есе] / В. Шкляр // Сучасність. – 2004. – № 4. – С. 49–58.

33. Борг / В. Шкляр // Оповідання'82 / упоряд. М. І. Кравчук. – Київ, 1983. – С. 326–331.

34. Борг ; Турецька нічя ; На третю осінь : новели / В. Шкляр // Вітчизна. – 1980. – № 3. – С. 92–102.

35. Борозна : новела / В. Шкляр ; іл. Т. Сільваші // Дніпро. – 1975. – № 7. – С. 72–75.

36. Було, еси, будеш : [нарис про Другу світову війну] / В. Шкляр // Ранок. – 1980. – № 2. – С. 11.

37. Високі гори у Ялті : оповідання / В. Шкляр // Оповідання-87 / упоряд. О. Р. Гижа. – Київ, 1988. – С. 398–413.

38. Високі гори у Ялті : оповідання / В. Шкляр ; мал. Д. Заруби // Україна. – 1987. – № 31. – С. 10–12.

39. Відпустка за власний рахунок : [оповідання] / В. Шкляр // Ранок. – 1977. – № 8. – С. 10–11.

40. *Гаряче сяйво Місяця : [новела] / В. Шкляр // Молода гвардія. – 1978. – 21 січ.

41. Девушка на охоте : рассказ / В. Шкляр ; пер. с укр. Л. Вартанов // Комсомольское знамя. – 1979. – 7 янв. – С. 4.

42. Девушка на охоте : рассказ / В. Шкляр ; пер. с укр. Л. Чалدرانян // Радуга. – 1980. – № 7. – С. 93–96.

43. Дівчина на полюванні : новела / В. Шкляр ; іл. Л. Павленко // Радянська жінка. – 1974. – № 12. – С. 12–13.
44. Дівчина на полюванні : оповідання / В. Шкляр // Прапор. – 1975. – № 10. – С. 73–75.
45. До Пахома : новела / В. Шкляр ; мал. М. Дахна // Ранок. – 1979. – № 4. – С. 18–19.
46. Друзі : [оповідання] / В. Шкляр // Краса людська : оповідання [укр. письменників]. – Київ, 1962. – С. 475–485.
47. Елементал : роман / В. Шкляр // Сучасність. – 2002. – № 2. – С. 6–85.
48. Їхав Семен додому : оповідання / В. Шкляр // Україна. – 1981. – № 48. – С. 14–15.
49. Ключ : роман / В. Шкляр // Молодь України. – 1999. – 3 серп. – С. 3–4 ; 5 серп. – С. 3–4 ; 6 серп. – С. 6 ; 10 серп. – С. 3–4 ; 12 серп. – С. 3–4 ; 13 серп. – С. 4 ; 17 серп. – С. 3–4 ; 19 серп. – С. 3–4 ; 20 серп. – С. 6 ; 26 серп. – С. 3–4 ; 27 серп. – С. 4 ; 31 серп. – С. 3–4 ; 2 верес. – С. 3–4 ; Сучасність. – 1999. – № 5. – С. 6–59 ; № 6. – С. 9–59.
50. Ключ : фрагм. з роману / В. Шкляр // Літературна Україна. – 1999. – 10 черв. – С. 5.
51. Крапля неба : новела / В. Шкляр ; іл. Л. Хараборська // Радянська жінка. – 1977. – № 1. – С. 18–19.
52. Кров кажана : роман / В. Шкляр // Молодь України. – 2003. – 15 лип. – С. 3–4 ; 17 лип. – С. 3–4 ; 18 лип. – С. 4 ; 22 лип. – С. 3–4 ; 24 лип. – С. 3–4 ; 25 лип. – С. 4 ; 29 лип. – С. 3–4 ; 31 лип. – С. 3–4 ; 1 серп. – С. 3–4 ; 5 серп. – С. 3–4 ; 7 серп. – С. 3–4 ; 8 серп. – С. 6 ; 12 серп. – С. 3–4 ; 14 серп. – С. 3–4 ; 15 серп. – С. 4 ; 19 серп. – С. 3–4 ; 21 серп. – С. 3–4 ; 28 серп. – С. 3–4 ; 29 серп. – С. 6 ; 2 верес. – С. 3–4 ; Сучасність. – 2002. – № 12. – С. 9–51 ; 2003. – № 1. – С. 8–76.
53. Крук – птаха нетутешня : оповідання / В. Шкляр // Дніпро. – 1980. – № 9. – С. 110–117.

54. Крук – птаха нетутешня : оповідання / В. Шкляр // Оповідання'84 / упоряд. М. І. Кравчук. – Київ, 1985. – С. 314–327.
55. Лотерея : оповідання / В. Шкляр ; мал. М. Дахна // Ранок. – 1980. – № 4. – С. 17.
56. Міль : цілком таємні історії / В. Шкляр // Сучасність. – 1995. – № 7/8. – С. 59–74.
57. Моя Ганя не така : оповідання / В. Шкляр ; мал. В. Вейкшана // Україна. – 1980. – № 28. – С. 16–17.
58. Муляж : оповідання / В. Шкляр // Вітчизна. – 1984. – № 11. – С. 52–77.
59. На гастролях / В. Шкляр // Зоряний дощ : проза для дітей та юнацтва : [укр. та румун. мовами] / упоряд. та пер. румун. М. Лютика. – Київ, 2007. – Кн. 3. – С. 470–475.
60. На гастролях : новела / В. Шкляр // Прапор. – 1974. – № 1. – С. 38–40.
61. На гастролях : рассказ / В. Шкляр ; пер. с укр. Ю. Максимова // Комсомольское знамя. – 1978. – 22 окт. – С. 4.
62. *На третю осінь : [оповідання] / В. Шкляр // Молода гвардія. – 1979. – 23 лют.
63. Парамон-Парамоша : оповідання / В. Шкляр ; мал. М. Дахна // Ранок. – 1981. – № 11. – С. 12–13.
64. Патріарх подільської ниви : док. повість [про голову колгоспу М. Я. Діброву, Крижопіл. р-н Вінниц. обл.] / В. Шкляр // Вітчизна. – 1983. – № 11. – С. 84–111 ; № 12. – С. 59–89.
65. Пекло : фрагм. роману «Кров кажана» / В. Шкляр // Літературна Україна. – 2002. – 10 жовт. – С. 4.
66. Пізній цвіт : оповідання / В. Шкляр ; мал. М. Нечипоренка // Літературна Україна. – 1979. – 17 квіт. – С. 4.
67. По секрету : оповідання / В. Шкляр ; мал. О. Тертичної // Радянська жінка. – 1981. – № 12. – С. 14–16.

68. Розмова, підслухана ненароком : новела / В. Шкляр // Ранок. – 1976. – № 8. – С. 18–19.
69. Сніг : повість / В. Шкляр ; іл. А. Гайдай // Дніпро. – 1974. – № 6. – С. 14–53.
70. Стороною дощик идёт / В. Шкляр // Современная украинская повесть : [сборник] : пер. с укр. / сост. Г. Штонь. – Киев, 1988. – С. 5–44.
71. *Стороною дощик іде : повість / В. Шкляр // Жив-був Іван / В. Положій. Острови навпроти міста / А. Тютюнник. Занапастити журавля / Ю. Хорунжий. Стороною дощик іде / В. Шкляр. – Київ, 1983. – С. 197–235. – (Серія «Романи й повісті» ; 1983, № 5).
72. Стороною дощик іде : повість / В. Шкляр // Вітчизна. – 1981. – № 7. – С. 114–139.
73. Суд : уривок із роману «Чорний ворон» / В. Шкляр ; передм. А. Дімарова // Літературна Україна. – 2009. – 12 листоп. – С. 1, 4.
74. Тече річка невеличка... : повість / В. Шкляр ; мал. Є. Котляра // Дніпро. – 1982. – № 7. – С. 65–86.
75. Тінь Веремія : фрагм. з роману «Залишенець» / В. Шкляр // Кур'єр Кривбасу. – 2009. – № 5/6. – С. 162–207.
76. Тінь сови : роман / В. Шкляр ; мал. О. Бичка // Вітчизна. – 1986. – № 6. – С. 19–88 ; № 7. – С. 24–88.
77. Хто твій Остап, Соломіє? : повість / В. Шкляр // Дніпро. – 1977. – № 9. – С. 91–117.
78. Чорний ворон : [роман] / В. Шкляр // Сучасність. – 2009. – № 9. – С. 37–141 ; № 10. – С. 21–132 ; № 11. – С. 18–134.
79. *Чорний ворон : [уривок з роману] / В. Шкляр // Зоря Полтавщини. – 2010. – 26 січ. ; 23 лют.
80. Чорний ворон : фрагм. з роману «Залишенець» / В. Шкляр // Сучасність. – 2008. – № 8. – С. 84–116.

81. Чорний ворон : фрагм. роману / В. Шкляр // Сучасність. – 2008. – № 1/2. – С. 150–159.

82. Я люблю тебе, Галинко... : повість / В. Шкляр ; іл. М. Дахно // Ранок. – 1975. – № 8. – С. 14–18.

Твори для дітей

83. Василькова тасмниця : оповідання : [для дітей дошк. та мол. шк. віку] / В. Шкляр ; худож. К. Лавро. – Львів : Літ. та мистецтво, 2018. – 81, [2] с. : іл.

84. Песик Гав, соловейко, джміль і два жолуді = Woofy the Dog, a nightingale, a bumblebee, and two acorns : оповідання [для дітей дошк. і мол. шк. віку] / В. Шкляр ; худож. К. Лавро. – Львів : Апріорі, 2016. – 48 с. : іл. – Текст парал. укр., англ.

85. Під ключем журавлиним : док. повість : для серед. та ст. шк. віку / В. Шкляр ; фото Б. Коробейникова. – Київ : Веселка, 1985. – 136 с., 5 арк. іл. – (Життя – подвиг).

86. Помста Баби Яги = Baba Yaga's revenge : оповідання : [для дітей дошк. і мол. шк. віку] / В. Шкляр ; худож. К. Лавро. – Львів : Апріорі, 2017. – 74 с. : іл. – Текст парал. укр., англ.

87. *Черешня в житі : оповідання : для мол. шк. віку / В. Шкляр ; мал. В. Євдокименка. – Київ : Веселка, 1983. – 56 с. : іл. – Зміст: До Києва ; Задача ; «Клятий» горіх ; Темної ночі ; Черешня в житі ; Боягуз ; Після грози.

88. *Шовкова нитка : оповідання : для ст. дошк. та мол. шк. віку / В. Шкляр ; фото Б. Коробейникова ; худож.: Е. Колесов, В. Софронов. – Київ : Веселка, 1976. – 16 с. : іл. – (Серія «Світ навколо тебе»).

89. *Шовковий дощик : оповідання : для дошк. віку / В. Шкляр ; худож. О. Прахова. – Київ : Веселка, 1984. – 16 с. : кольор. іл. – Зміст: До школи ; Хорошого потрошку ; Дівчина

надворі... ; Гніздечко ; Хоробрий ; Шовковий дощик ; Джміль ;
Маленька Мураха ; На осонні.

* * *

90. *Гніздечко / В. Шкляр // Друзі : [читаємо по складах :
оповідання для дошкільнят]. – Харків, 2022. – С. 18–20. – (Серія
«Промінець»).

91. *Гніздечко / В. Шкляр // Я з метеликом дружу :
[оповідання для дошкільнят і дітей мол. шк. віку / упоряд.
О. Д. Чередниченко ; худож.: К. В. Самойлов та ін.]. – Харків,
2007. – С. 5–7. – (Веселка).

92. *Маленька мураха / В. Шкляр // Веселі історії :
[оповідання для дітей дошк. та мол. шк. віку / упоряд.
І. П. Січовик ; худож. М. А. Пузиренко]. – Харків, 2007. – С. 22–
23.

93. *Маленька мураха / В. Шкляр // Подарунок золотої
рибки : [оповідання, казки для дітей дошк. та мол. шк. віку /
упоряд. Г. М. Кирпа]. – Харків, 2015. – С. 29–30.

94. На осонні : [оповідання] / В. Шкляр // Україна. – 1985. –
№ 11. – С. 15.

95. *Після дощу : оповідання / В. Шкляр ; мал. Я. Левича //
Малятко. – 1982. – № 7. – С. 6.

96. *Пісня грози : новела / В. Шкляр ; мал. С. Клокової //
Піонерія. – 1979. – № 12. – С. 22–23.

97. *Сині знаки : новела / В. Шкляр ; мал. О. Кожекова //
Піонерія. – 1980. – № 7. – С. 12–13.

98. *Темної ночі / В. Шкляр // Світлий струмок : оповідання
та казки : для дошк. віку / худож. Л. Постних. – Київ, 1985. –
С. 61–66.

99. *Хорошого потрошку / В. Шкляр // Весна-красна : вірші,
казки, оповідання / худож. Л. Постних. – Київ, 1987. – С. 47–48.

Публіцистика

100. Бійтесь байдужих : [питання моралі] / В. Шкляр // Ранок. – 1977. – № 5. – С. 16–17.

101. Більшовицько-українська війна: урок на сьогодні : [про нац.-визвол. змагання 1917-1923 рр.] / В. Шкляр // Молодь України. – 1996. – 24 груд. – С. 2.

102. Бути генералом : [про Київ. суворів. військ. училище] / С. Павловський, В. Шкляр // Ранок. – 1979. – № 2. – С. 12.

103. Висота : розповідаємо про кавалера ордена Леніна, лауреата Держ. премії УРСР Миколу Буданцева / В. Шкляр // Ранок. – 1985. – № 9. – С. 2–3.

104. Відверто про себе : [про соціол. дослідж. серед працівників р-них газет Вінниц. обл.] / В. Шкляр // Журналіст України. – 1978. – № 6. – С. 42–43.

105. Гол, який треба забити : [про футболістів київ. «Динамо»] / В. Шкляр // Ранок. – 1982. – № 1. – С. 20–21.

106. Грані майстерності : [аналіз відповідей на запитання анкети журналістів ред. р-них газ. Вінниц. обл.] / В. Шкляр // Журналіст України. – 1979. – № 3. – С. 41–42.

107. Дві зими і два літа : [про бойову підготовку солдата] / В. Шкляр // Ранок. – 1978. – № 2. – С. 18–19.

108. Дзвінки джерела «Світязя» : [про ансамбль Волин. філармонії] / В. Шкляр // Ранок. – 1979. – № 6. – С. 17.

109. Дзвіночок о сьомій вечора. Проблема «завод – освіта» з різних точок зору / Л. Коваленко, В. Шкляр // Ранок. – 1977. – № 9. – С. 4–7.

110. «Динамо» (Київ) – «Ранок» : [зустріч гравців футбол. команди в ред. журн.] / В. Шкляр // Ранок. – 1981. – № 10. – С. 22–23.

111. Журналістська наука доводить, рекомендує / В. Шкляр // Журналіст України. – 1988. – № 2. – С. 34–35.

112. За нашу і вашу свободу! : 16-23 верес. в Коктебелі відбулася нарада кримсько-татар. письменників / В. Шкляр // Літературна Україна. – 2007. – 4 жовт. – С. 1–2.

113. *Заповіт класика, або Пігулка валідолу для настрашених рідною мовою : [про законопроект «Про державну мову»] / В. Шкляр // Запорізька правда. – 2017. – 23 лют. – С. 27.

114. Колектив і особистість : за матеріалами однієї анкети [журналістів р-них та міськ. газ. Одес. обл.] / В. Шкляр // Журналіст України. – 1980. – № 1. – С. 35–37.

115. Людський фактор і ефективність журналістики / В. Шкляр // Журналіст України. – 1987. – № 10. – С. 36–38.

116. Міжмор'я: безпека і співпраця без комплексу меншовартості : 30 лип. стало визнач. датою в історії взаємин країн Центр. та Схід. Європи. У Києві підписано спільну заяву про створення Ліги партій країн Міжмор'я / В. Шкляр // Молодь України. – 1994. – 4 серп. – С. 2.

117. «Модно зодягнена» душа : [про моральне обличчя сучасної молоді] / В. Шкляр // Ранок. – 1977. – № 1. – С. 17–18.

118. На дні озера паслися коні : [про слюсаря-інструментальника Терноп. виробн. об-ня «Ватра» П. В. Кустру] : нарис / В. Шкляр // Ранок. – 1982. – № 2. – С. 4–6.

119. Під знаком сонця : штрихи до портрету молодого композитора І. Кириліної / В. Шкляр // Ранок. – 1985. – № 12. – С. 18–19.

120. Під ключем журавлиним : нарис [про голову колгоспу М. Я. Діброву, Крижопіл. р-н Вінниц. обл.] / В. Шкляр // Ранок. – 1983. – № 1. – С. 6–7.

121. Поетичне слово газети / В. Шкляр // Журналіст України. – 1977. – № 9. – С. 23–24.

122. Скільки в нас доброти... : [тема моралі] / В. Шкляр // Ранок. – 1977. – № 3. – С. 8–9.

123. Слово про Патріарха : визначні культурні, наукові і громадські діячі [в т. ч. В. Шкляр] про владику Філарета / підгот. Ю. Дорошенко // Літературна Україна. – 2012. – 8 берез. – С. 10–11.

124. Слюсар Володимир Погорілий : [Київ. завод реле та автоматики] : нарис / В. Шкляр // Ранок. – 1983. – № 6. – С. 4–6.

125. Соціологічна служба газети / В. Шкляр // Журналіст України. – 1985. – № 7. – С. 26–29.

126. Спільна ідеологічна зброя : [про тему інтернат. виховання на сторінках респ. газ.] / В. Шкляр // Журналіст України. – 1982. – № 6. – С. 29–32.

127. Українська журналістика в контексті світової / В. Шкляр // Пам'ять століть. – 1997. – № 2. – С. 129–133.

128. «Я, син землі, встаю із праху», або Портрет художника в інтер'єрі Української революції : [про кн. Р. Ковалю «Михайло Гаврилко: і стеком, і шаблею»] / В. Шкляр // Літературна Україна. – 2012. – 13 груд. – С. 10.

* * *

129. Головка, І. Я. З добром і для добра. Діалог про сьогоднішнє село, яке містові заздрить лише в одному / І. Я. Головка ; розмову вів В. Шкляр // Ранок. – 1978. – № 3. – С. 6–7.

130. Горинь, М. Україна – диво світу. І її піднімають молодим : [бесіда з нар. деп. України про проблеми молоді] / М. Горинь ; [записав В. Шкляр] // Україна молода. – 1993. – 8 жовт. – С. 3.

131. Горинь, М. Шлях «із варяг у греки» торує Ліга парламентських партій країн Міжмор'я : [бесіда з головою Укр. Респ. партії про міжнар. конф. політ. партій країн Балто-Чорномор. регіону] / М. Горинь ; розмову вів В. Шкляр // Молодь України. – 1995. – 27 черв. – С. 1.

132. Кочура, П. Ф. Доки працюєш – живеш : [бесіда з письменником] / П. Ф. Кочура ; вів розмову В. Шкляр // Друг читача. – 1975. – 17 лип. – С. 5.

133. Митрофанов, В. І. Шляхи звитяжних : [бесіда з голов. ред. вид-ва «Дніпро» про книги до 30-річчя Перемоги у Великій Вітчизн. війні] / В. І. Митрофанов ; розмову вів В. Шкляр // Друг читача. – 1975. – 8 трав. – С. 6.

134. Прокопенко, В. П. Сторінки героїзму : [бесіда з дир. вид-ва ЦК ЛКСМ України «Молодь» про книги, присвяч. 30-річчю Великої Перемоги] / В. П. Прокопенко ; розмову вів В. Шкляр // Друг читача. – 1975. – 1 трав. – С. 4.

135. Серватинська, Г. Про що співає бджола? : [бесіда з пасічником, Черкаська обл.] / Г. Серватинська ; записав В. Шкляр // Ранок. – 1983. – № 8. – С. 12–13.

136. Сологуб, В. П. Книголюби проти «чорнокнижників» : [бесіда з першим заст. голови респ. правління Всесоюз. т-ва книголюбів] / В. П. Сологуб ; бесіду вів В. Шкляр // Ранок. – 1976. – № 12. – С. 4–5.

137. Чуття єдиної родини : [розмова перекладачів за круглим столом у ред. газ. «Друг читача»] / матеріал підгот.: Д. Чередниченко, В. Шкляр // Друг читача. – 1975. – 5 черв. – С. 4–5.

138. Шандрюк, О. За патріотизм не заборгуєш : [бесіда з народним депутатом України / О. Шандрюк ; вів розмову В. Шкляр // Молодь України. – 1997. – 26 черв. – С. 1, 2.

Літературно-критичні публікації

139. Василеві Іванині – 50 / В. Шкляр // Літературна Україна. – 1997. – 14 серп. – С. 6.

140. Василеві Цілому – 50 / В. Шкляр // Літературна Україна. – 1989. – 16 лют. – С. 5.

141. Великість мудреця : до 100-річчя від дня народж. Аветіка Ісаакяна / В. Шкляр // Друг читача. – 1975. – 30 жовт. – С. 4.

142. Веселки незліченні кольори : [про пер. Р. Карагезян та С. Божка] / В. Шкляр // Ранок. – 1983. – № 7. – С. 10–11.

143. *Від подробиці до характеру : огляд прози початківців / В. Шкляр // Піонерія. – 1980. – № 10. – С. 22.

144. Він писав, щоб нас було більше, або Десять новел старшини Армії УНР : [про зб. новел Л. Мосендза «Людина покірна»] / В. Шкляр // Літературна Україна. – 2012. – 3 трав. – С. 7.

145. Вогонь і попіл його кохання : дещо про симпатії Тараса Шевченка щодо жіночої статі / В. Шкляр // Сільський час. – 2006. – 3 берез. – С. 5.

146. Завжди дійові рядки : [про вірш. сатиру на сторінках періодики] / В. Шкляр // Журналіст України. – 1979. – № 6. – С. 26–31.

147. Злободенність вічного крізь призму трилера : [висловлювання письменників, в т. ч. В. Шкляра, про кн. О. Турчинова «Тайна вечера»] / підгот. Д. Коновалов // Літературна Україна. – 2007. – 29 листоп. – С. 6.

148. Демон заперечення : п'ятнадцять літ тому пішов із життя Григорій Тютюнник / В. Шкляр // Літературна Україна. – 1995. – 2 берез. – С. 4.

149. «Демон заперечення» : шістнадцять років тому пішов із життя Г. Тютюнник / В. Шкляр // Журналіст України. – 1996. – № 1/2. – С. 24–25.

150. Інакше просто не вмів : світлій пам'яті Віктора Положія / В. Шкляр // Літературна Україна. – 2004. – 24 черв. – С. 7.

151. Любов і туга Петра Косенка : [про твори поета] / В. Шкляр // Вітчизна. – 1993. – № 7/8. – С. 155.

152. *«Мало читаємо, зате пишемо багато. Старіємо...» / В. Шкляр // Україна молода. – 2003. – 19 листоп. – С. 12.

153. «Мені потрібно тільки волі...» : [про М. Якубівського] / В. Шкляр // Молодь України. – 2002. – 21 листоп. – С. 3.

154. «Найти себя в себе самом...» : профессору А. В. Недзведському – 75 лет / В. Шкляр // Знамя коммунизма. – 1983. – 23 нояб. – С. 3.

155. Не погасити свічку у пільмі : замість рец. на антол. «Української духовної поезії» / В. Шкляр // Молодь України. – 1997. – 16 січ. – С. 1.

156. Останнього рядка початок : [про В. Положія] / В. Шкляр // Сучасність. – 2005. – № 6. – С. 45–46 ; Літературна Україна. – 2009. – 1 жовт. – С. 6.

157. *Політ в'язня : [про Т. Мельничука] / В. Шкляр // Буковинське віче. – 1996. – 13 берез.

158. Сівач доброго і вічного : [про творчість Г. Саряна] / В. Шкляр // Друг читача. – 1976. – 22 лип. – С. 5.

159. Слово на спочин душі : [некролог з приводу смерті С. Павловського] / В. Шкляр // Літературна Україна. – 2009. – 2 квіт. – С. 2.

160. Треба спитати у Бога : [згадуючи Я. Павуляка] / В. Шкляр / Літературна Україна. – 2018. – 31 трав. – С. 12.

161. Трояка ружа Марії Матіос : [про роман «Солодка Даруся»] / В. Шкляр // День. – 2005. – 3 лют. – С. 7.

162. Українська виборіада, або Художня спроба політичного пророцтва : [про роман В. Іваніни «Агонія»] / В. Шкляр // Дзеркало тижня. – 2004. – 7–13 серп. (№ 31). – С. 17.

163. Чорнобривці для [Василя] Шукшина / В. Шкляр // Сільський час. – 2004. – 20 серп. – С. 8.

Переклади

164. *Ананян, В. Бувальщини і казки гір : оповідання / В. Ананян ; з вірм. пер. В. Шкляр ; [худож. Г. Глікман]. – Київ : Молодь, 1979. – 149 с. : іл.

165. *Боккаччо, Д. Декамерон = Decameron : укр. версія суспіл. шкідливих оповідок, які розхитують підвалини моралі, а проте навчають життєвого оптимізму / Д. Боккаччо ; [інтерпретував] В. Шкляр. – [Київ] : Дніпро, [2006]. – 98, [5] с. : іл.

166. Гоголь, М. В. Зібрання творів : у 7 т. / М. В. Гоголь ; [голова редкол. М. Г. Жулинський] ; НАН України, Ін-т літ. ім. Т. Г. Шевченка. – Київ : Наук. думка, 2012. – Т. 7 : Історична проза. Статті. Матеріали / [упоряд. П. В. Михед ; пер. Т. В. Михед, В. М. Шкляра ; комент.: П. В. Михеда, Т. В. Михед]. – 373, [3] с.

167. Гоголь, М. В. Тарас Бульба / М. В. Гоголь ; пер. [з рос.] В. Шкляр. – Львів : Апріорі, 2018. – 136 с. : іл.

168. Єрофеев, В. Енциклопедія російської душі : [роман] / В. Єрофеев ; [пер. з рос.] В. Шкляр. – Київ : Ярославів Вал, 2010. – 220, [1] с. : портр.

169. *Тарян, М. В. Месник : повісті та оповідання : для ст. шк. віку / М. В. Тарян ; пер. з вірм. В. Шкляр ; худож. С. Позняк. – Київ : Веселка, 1988. – 166, [1] с. : іл.

* * *

170. Аветісян, А. Серед білого дня : оповідання / А. Аветісян ; з вірм. пер. В. Шкляр // Україна. – 1985. – № 47. – С. 7–8.

171. *Ананян, В. Вірні діти : оповідання / В. Ананян ; пер. з вірм. В. Шкляр ; мал. С. Клокової // Піонерія. – 1982. – № 7. – С. 15–16.

172. Ананян, В. Ластівки : [оповідання] / В. Ананян ; пер. з вірм. В. Шкляр // Ранок. – 1979. – № 5. – С. 19.

173. Ананян, В. Мисливські оповідання / В. Ананян ; з вірм. пер. В. Шкляр // Ранок. – 1978. – № 9. – С. 23. – Зміст: Довіра ; Ведмежа лазня ; Дивлячись в очі смерті.

174. *Арутюнян, О. Остання пісня Пабло Неруди ; Зимовому Києву ; Пісня вірменського емігранта : [вірші] / О. Арутюнян ; [пер. з вірм. та передм. В. Шкляра] // Молода гвардія. – 1975. – 18 лип.

175. Арутюнян, С. Його останні слова : новела / С. Арутюнян ; з вірм. пер. В. Шкляр // Прапор. – 1987. – № 9. – С. 84–90.

176. Богданова, О. Майданчик для гри в гольф : оповідання / О. Богданова ; пер. з рос. В. Шкляр // Літературна Україна. – 1984. – 7 черв. – С. 5.

177. Колєв-Босія, Н. [Вірші] / Н. Колєв-Босія ; пер. з болг. та передм. В. Шкляра // Літературна Україна. – 2000. – 18 трав. – С. 4.

178. Косян, С. Ленін ; Експурсія : вірші / С. Косян ; пер. з вірм. В. Шкляр // Дніпро. – 1978. – № 5. – С. 12.

179. Мамакін, Ю. Я згадуватиму квітень : [уринок з повісті «Коментар до сімейних фотографій»] / Ю. Мамакін ; пер. з рос. В. Шкляра ; мал. Д. Заруби // Ранок. – 1979. – № 12. – С. 14–16.

180. Овсепян, Р. Завжди разом : оповідання / Р. Овсепян ; пер. з вірм. В. Шкляр // Дніпро. – 1978. – № 5. – С. 25–27.

181. Саркісян, М. Адже так, Онесе? : оповідання / М. Саркісян ; з вірм. пер. В. Шкляр // Прапор. – 1987. – № 9. – С. 74–83.

Упорядкування та редагування

182. Будівничі майбуття : репертуар. зб. / [упоряд. В. М. Шкляр]. – Київ : Мистецтво, 1985. – 221 с. : нот. – (Бібліотечка художньої самодіяльності «Райдуга» ; вип. 7).

183. Давит Сасунці : вірменський народний епос / пер. з вірм. В. Кочевський ; ред. В. Шкляр ; худож. А. Токарев. – Київ : Дніпро, 2003. – 173, [1] с : іл.

184. *Мирний, П. Повія : роман / П. Мирний ; за ред. В. Шкляра. – Львів : ЛА «Піраміда», 2005. – 271, [1] с.

185. *Українські народні казки : [для мол. і серед. шк. віку : у 2 кн. / упоряд. В. Шкляр ; худож. О. Яценко]. – Кн. 1 : Пан Коцький ; Котигорошко. – Київ : МП «Райдуга» ; Ірпінь : Перун, 1994. – 318, [1] с. : іл. ; Кн. 2 : Летючий корабель ; Язиката Хвеська. – Ірпінь : Перун, 1994. – 334, [1] с.

186. *Яворівський, В. О. Твори : у 5 т. – Київ : Фенікс, 2008. – Т. 1 : Вічні Кортеліси : док. повість ; Оглянься з осени : роман ; А тепер – іди : роман / В. О. Яворівський ; передм. Л. Талалай ; післямова В. Шкляр. – 714 с.

Література про В. Шкляра

Життєвий шлях

187. Василь Шкляр // Письменники Радянської України, 1917–1987 : біобібліогр. довід. / авт.-упоряд.: В. К. Коваль, В. П. Павловська. – Київ, 1988. – С. 663.

188. Досьє «УМ» // Україна молода. – 2009. – 4 груд. – С. 20.

189. Лютик, М. Шкляр Василь (1951) / М. Лютик // Зоряний дощ : проза для дітей та юнацтва : [укр. та румун. мовами] / упоряд. та пер. румун. М. Лютика. – Київ, 2007. – Кн. 3. – С. 468.

190. Терен, Т. Василь Шкляр, 1951 / Т. Терен // РЕСвізити : антол. письменницьких голосів : в 3 кн. / Т. Терен ; світлини О. Хоменка. – Львів, 2017. – Кн. 3. – С. 260–287 : фот.

191. Чумак, Т. Василь Шкляр : [із ст. «Сучасний літературний процес в Україні»] / Т. Чумак // Дивослово. – 2019. – № 3. – С. 9–10.

192. Шкляр Василь (народився 1951 року) // Українські письменники : біографії, огляди творчості, літ. напрямки і течії, літературознав. словник : [довідник / відп. за вип. та худож. ред. М. І. Преварська]. – Київ, 2013. – С. 313–314.

193. *Шкляр Василь Миколайович (10.06.1951 р. с. Ганжалівка Лисянського району) // З високим ім'ям Кобзаря : уродженці та жителі Черкащини – лауреати Нац. премії України ім. Тараса Шевченка : біобібліогр. довід. / уклад.: Л. Т. Демченко, Н. В. Адешелідзе. – Черкаси, 2011. – С. 69–71. – Існує електрон. версія. – Режим доступу: <http://library.ck.ua/files/Kobzar.pdf>.

Нагороди

194. Більбат, С. Народну Шевченківську премію вручили в Холодному Яру [В. Шкляру] / С. Більбат // Літературна Україна. – 2011. – 21 квіт. – С. 3.

195. Василь Шкляр відмовляється прийняти Шевченківську премію, поки посаду Міністра освіти і науки обіймає українофоб Дмитро Табачник // Літературна Україна. – 2011. – 10 берез. – С. 2.

196. *Василь Шкляр і Роман Горак стали шевченківськими лауреатами // Українська літературна газета. – 2011. – 14 лют. – С. 2.

197. *Василію Шкляру вручили Народну премію // Українське слово. – 2011. – 20–26 квіт. (№ 16). – С. 4.

198. Дмитренко, Н. Білий ворон : [відмова В. Шкляра стала безпрецедентною подією в історії Шевченківської премії] / Н. Дмитренко // Україна молода. – 2011. – 10 берез. – С. 15.

199. Дмитренко, Н. Герої проти бандитів : [роман «Залишенець» номінується на Нац. премію України ім. Т. Шевченка] / Н. Дмитренко // Україна молода. – 2011. – 2 лют. – С. 13.

200. Козак, С. «Айстра» з далекої Австралії : [про присудження В. Шкляру літ. премії Міжнар. благод. фонду Ернста і Наталії Гуляків «Айстра» (Австралія) за роман «Чорний ворон»] / С. Козак // Літературна Україна. – 2010. – 13 трав. – С. 2.

201. Літературну премію імені Василя Симоненка отримали відомий прозаїк Василь Шкляр та молодий поет Ігор Мітров // Українська літературна газета. – 2020. – 31 січ. – С. 17.

202. Нікітенко, Л. Пошана від землі переможців : Василь Шкляр та Ігор Мітров стали лауреатами премії імені Василя Симоненка / Л. Нікітенко // Україна молода. – 2020. – 14 січ. – С. 3.

203. Українська кров візьме гору : країна вітає нових лауреатів Шевченківської премії // Урядовий кур'єр. – 2011. – 12 лют. – С. 1.

204. Шевченківську премію з літератури отримає Василь Шкляр // Літературна Україна. – 2011. – 17 лют. – С. 1.

Інтерв'ю

205. Батько українського гостросюжетного роману – про шляхетність або ж відсутність оної / В. Шкляр ; записав А. Лучка // Демократична Україна. – 2005. – 22 лип. – С. 9.

206. «Безнастанна боротьба – це вже спосіб нашого існування» / В. Шкляр ; [спілкувалася М. Кучеренко] // Слово Просвіти. – 2011. – 21–27 квіт. (№ 16). – С. 8.

207. Боротьба : розмова В'ячеслава Кириленка із Василем Шклярем // Три розмови про Україну / Патріах Філарет, В. Шкляр, М. Вересень, В. Кириленко. – Харків, 2018. – С. 93–182 : фот.

208. *«Бути українцем сьогодні – велика розкіш» / В. Шкляр ; [записала Л. Положій] // ПЕРСОНАЛ Плюс. – 2004. – 26 січ. – 1 лют. (№ 3). – С. 8.

209. Варто взяти до рук бюлетені, щоб не брати зброю : відомий укр. письменник – про своє можливе депутатство, новий іст. роман про отаманшу Марусю і те, звідки холоднорці брали цигарки «Мальборо» / В. Шкляр ; [записала] М. Ткачук // Україна молода. – 2012. – 18–19 трав. – С. 18.

210. Василь Шкляр – «кілер» авторитетів? : [про намір «переписати» і видати сучасні версії творів укр. та рос. літ. : бесіда з голов. ред. Держ. вид-ва «Дніпро» / записала М. Матіос] // День. – 2004. – 16 черв. – С. 7.

211. «Ви бачили, як Янукович утікав із валізами? В одній із валіз була моя премія» / В. Шкляр ; [спілкувалися]: А. Хаятова, Т. Когутич] // Літературна Україна. – 2018. – 20 груд. – С. 6–7.

212. *«Воля України або смерть» / В. Шкляр ; [записала] О. Задорожна // Рідний край : альм. Полт. держ. пед. ун-ту. – Полтава, 2010. – № 1 (22). – С. 257–261.

213. *«Голос крові сильніший за ядерну зброю» : [розмова про сучас. стан та перспективи розвитку укр. літ.] / В. Шкляр ; спілкувалася Н. Куліш // Слово Просвіти. – 2015. – 29 січ.–4 лют. (№ 4). – С. 3.

214. Давиденко, В. Вогонь Холодного Яру : [про роман «Чорний ворон» за матеріалами бесіди з авт. роману] / В. Давиденко // Урядовий кур'єр. – 2009. – 10 груд. – С. 10.

215. «Жити в Україні й вимагати від себе персональної державної мови...» / В. Шкляр ; [записала В. Стах] // Україна молода. – 2006. – 22 верес. – С. 18–19.

216. «Жриця кохання Анастасія...» : [про роман «Кров кажана»] / В. Шкляр ; [записала Л. Тичина] // Сільський час. – 2003. – 18 лип. – С. 16.

217. «Жриця кохання Анастасія не зрадила тільки мене» : [про роман «Кров кажана»] / В. Шкляр ; розмовляла Л. Тичина // Молодь України. – 2003. – 11 лип. – С. 1.

218. *«Завжди пишу про українців» : [про роман «Ключ»] / В. Шкляр ; [записав І. Іваницький] // Столиця. – 2001. – 27 черв.-5 лип. (№ 26). – С. 22.

219. Золотий ключ Василя Шкляра / [записав С. Бондаренко] // Літературна Україна. – 2012. – 12 лип. – С. 14.

220. Квотування принизливе для нації / В. Шкляр ; записав В. Самченко // Україна молода. – 2016. – 15 листоп. – С. 12.

221. Книги – кораблі думки : [про історію і перспективи вид. справи] / В. Шкляр ; [записала О. Брезіцька] // Слово Просвіти. – 2003. – 28 трав.–3 черв. (Число 22). – С. 14.

222. «Кожен мій твір побудований на міцній документальній основі» / В. Шкляр ; записав М. Шот // Урядовий кур'єр. – 2017. – 16 верес. – С. 6.

223. «Коли російські спецслужби розшукували Аллу Дудаєву, ми з нею пили каву в Карпатах» / В. Шкляр ; розмовляв В. Панченко // Бібліотечка «Дивослова». – 2011. – № 5. – С. 2–7.

224. Константинова, К. Чорний ворон на білих сторінках : Василь Шкляр написав роман про визвол. боротьбу в Центр. Україні : [за матеріалами бесіди з письменником] / К. Константинова // Дзеркало тижня. – 2009. – 21–27 листоп. (№ 45). – С. 14.

225. «Кохання над прірвою під прицілом вимагає нервів...» / В. Шкляр ; розмову вела Ю. Косинська // Молодь України. – 1999. – 25 черв. – С. 4.

226. «Література повинна існувати поза правилами» / В. Шкляр ; [записав І. Островський] // День. – 2002. – 18 січ. – С. 19.

227. «Літературою зараз більше здобудеш, ніж танками» / В. Шкляр ; [записав А. Лучка] // Демократична Україна. – 2005. – 8 квіт. – С. 10.

228. *«Марусю» я безмежно люблю, але книга мого життя – це «Чорний ворон» : інтерв'ю з В. Шкляром / записала Л. Громадська // Українське слово. – 2015. – 28 січ.–3 лют. (№ 4). – С. 12.

229. *«Мене давно вабить одна наша історична таємниця» / В. Шкляр ; [записав П. Солодько] // Зоря Полтавщини. – 2010. – 23 берез.

230. «Мій чорний ворон – це білий янгол волі» / В. Шкляр ; [записав В. Коскін] // Демократична Україна. – 2009. – 11 груд. – С. 17.

231. *«Моя посада вища за депутатську» / В. Шкляр ; [розмову вела Х. Брянцева] // Час Київщини. – 2014. – 8 серп. – С. 15.

232. «Моя премія – вшанування героїв Холодного Яру» / В. Шкляр ; [записала Л. Яновська] // Урядовий кур'єр. – 2011. – 12 лют. – С. 9.

233. *«На Майдані ми боролися проти Росії, як і сто років тому» : інтерв'ю з В. Шкляром / записала В. Радзівська // Українська літературна газета. – 2015. – 16 січ. – С. 13.

234. *«Нам бракувало літератури, яка творить націю» / В. Шкляр ; текст Т. Терен // Березіль. – 2017. – № 7/9. – С. 145–171.

235. *«Наша Небесна сотня виграла третю світову війну...» / В. Шкляр ; спілкувалася Л. Черняк // Слово Просвіти. – 2015. – 19–25 лют. (№ 7). – С. 9.

236. «Нестерпна легкість жанру для наших письменників виявилася найтяжчою» / В. Шкляр ; [записала Я. Дубинянська] // Дзеркало тижня. – 2003. – 19–25 квіт. (№ 15). – С. 20.

237. Письменник Василь Шкляр: «У мене в парламенті є своя «фракція» / [записала К. Константинова] // Дзеркало тижня. – 2011. – 5–11 лют. (№ 4). – С. 15.

238. Письменник Василь Шкляр: «У нас не змінюються люди, треба очікувати на інше покоління» / [записав Г.-Г. Пилипенко] // Урядовий кур'єр. – 2018. – 7 лип. – С. 5.

239. «Пишу для українців і про українців» / В. Шкляр ; [записала Л. Пустельник] // Слово Просвіти. – 2003. – 10–16 верес. (Число 37). – С. 13.

240. Під знаком Холодного Яру : [бесіда про роман «Залишенець» («Чорний ворон») та відмову від Нац. премії України ім. Т. Шевченка] / В. Шкляр ; записав Л. Логвиненко // Сільські вісті. – 2012. – 2 серп. – С. 3.

241. Політ над гніздом «Чорного ворона» / В. Шкляр ; [записав О. Когут] // Культура і життя. – 2011. – 3 берез. – С. 10.

242. *Про голод на еротичну літературу : [бесіда з голов. ред. вид-ва «Дніпро» В. Шклярем] // Демократична Україна. – 2004. – 2 лип. – С. 10.

243. Про 20-ті роки ХХ століття ми знаємо менше, ніж про Київську Русь / В. Шкляр ; [розмовляли: М. Томак, Н. Тисячна, О. Коцарев] // День. – 2011. – 30 берез. – С. 7.

244. *Про Україну, про кров і любов... : [про презентацію роману «Чорний ворон», м. Вінниця : за матеріалами бесіди з В. Шклярем, М. Слабошпицьким] / підгот. Ю. Сегеда // Вінниччина. – 2010. – 19 лют. – С. 10.

245. «Провокативну ідею відразу підхопили» : [відповіді письменника на запитання читачів та ред. у «Прямій лінії» газ. «Літературна Україна»] / В. Шкляр ; [записала А. Богуславська] // Літературна Україна. – 2004. – 23 груд. – С. 1, 4.

246. Проза парламенту. Письменник Василь Шкляр: «Повернення до досвіду 1990-х сталося тому, що ми побачили: у нації немає вождів» : [про парлам. вибори / записала А. Черевко] // День. – 2012. – 8 серп. – С. 5.

247. Таємниця – це тільки магніт : [про претендування письменника на здобуття Нац. премії ім. Т. Шевченка] / В. Шкляр ; записав М. Бриних // Україна молода. – 2008. – 20 лют. – С. 10.

248. У кожній долі приховано детектив : [бесіда з письменниками В. Шклярем, А. Курковим / записав В. Коскін] // Демократична Україна. – 2011. – 22 квіт. – С. 17.

249. «У мене в парламенті є своя «фракція!» : [про роман «Чорний ворон»] / В. Шкляр ; [записала К. Константинова] // Дзеркало тижня. – 2011. – 5–11 лют. (№ 4). – С. 15.

250. *«У найтяжчу хвилину мені світить сунічна галявина» : [про роман «Чорний ворон»] / В. Шкляр ; [інтерв'ю вів М. Камінський] // Народна армія. – 2009. – 26 груд. – С. 6.

251. «У нас не змінюються люди, треба очікувати на інше покоління» / В. Шкляр ; [спілкувався Г.-Г. Пилипенко] // Урядовий кур'єр. – 2018. – 7 лип. – С. 5.

252. «Українофоби знайшли в моєму романі навіть «порнографію» : інтерв'ю з письменником В. Шкляром / записала О. Климончук // Літературна Україна. – 2011. – 10 берез. – С. 4.

253. *«Українського книжкового ринку не існує...» / В. Шкляр ; [записала А. Лесик] // Київська правда. – 2005. – 24 листоп.

254. «Українською заговорять навіть в Африці, якщо без неї неможливо буде повноцінно жити» / В. Шкляр ; [бесіду вела] Л. Пустельник // Слово Просвіти. – 2020. – 20–26 серп. (№ 34). – С. 10–11.

255. «Українців об'єднає почуття людської і національної гідності» / В. Шкляр ; провела О. Климончук // Літературна Україна. – 2012. – 2 лют. – С. 14.

256. *Хочу переписати українську класику / В. Шкляр ; [записав О. Гаврош] // Україна молода. – 2003. – 19 черв. – С. 14.

257. «Цю книгу писали 6217 чоловік» : [про кн. В. Шкляра та М. Шпаковатого «Вогонь Чорнобиля»] / В. Шкляр ; вів розмову В. Холодов // Молодь України. – 1998. – 4 черв. – С. 2.

258. *Читати чужою мовою, – ніби вдягати балерині чоботи : [проблеми укр. мас-медіа : бесіда з В. Шклярем] // Демократична Україна. – 2004. – 22 верес. – С. 10.

259. *Чорний ворон, білий янгол свободи : [про презентацію роману «Чорний ворон»] / В. Шкляр ; [записала Л. Віцєня] // Зоря Полтавщини. – 2010. – 4 черв. – С. 4.

260. Чорний ворон перелетів океан : інтерв'ю з письменником Василем Шкляром / спілкувався О. Вертіль // Урядовий кур'єр. – 2016. – 30 січ. – С. 8.

261. «Чорний ворон» скликає українців до Холодного Яру / В. Шкляр ; [розмовляв В. Коскін] // Демократична Україна. – 2011. – 8 лип. – С. 17.

262. «Шукаю слідів Марусі» / В. Шкляр ; [запитував С. Козак] // Літературна Україна. – 2010. – 14 жовт. – С. 1–2.

263. *«Я не знаю жодного україномовного олігарха, всі вони несуть «русский мир» / В. Шкляр // Універсум. – 2017. – № 3/4. – С. 31–33.

264. «Я не переписую класику...» / В. Шкляр ; інтерв'ю взяла Л. Положій // Робітнича газета. – 2003. – 9 груд. – С. 3.

265. Я не пишу під премії / В. Шкляр ; [спілкувалася] Н. Дмитренко // Україна молода. – 2009. – 4 груд. – С. 20.

266. «Я писав суто український роман [«Ключ»] / В. Шкляр ; [записав Р. Петров] // Президентський вісник. – 2001. – 7 лип. – С. 21.

267. «Я український буржуазний націоналіст» / В. Шкляр ; розмову вів М. Матусевич // Молодь України. – 2002. – 31 січ. – С. 2.

Див. 412

Публікації про твори В. Шкляра

268. Андрійченко, Н. Архетипологія роману Василя Шкляра «Чорний ворон» / Н. Андрійченко // Слово і Час. – 2013. – № 8. – С. 78–85. – Бібліогр.: с. 85.

269. *Антонюк, О. В. Лексичні засоби створення чоловічих та жіночих образів в історичному романі В. Шкляра «Маруся» / О. В. Антонюк, М. В. Плахотна // Записки з українського мовознавства. – 2015. – Вип. 22. – С. 71–85.

270. *Архіпова, О. В. Засоби мовного вираження концепту «чоловік» : (за романом В. Шкляра «Залишенець») / О. В. Архіпова // Філологічні студії : наук. вісн. Криворіз. держ. пед. ун-ту. – 2012. – Вип. 7 (2). – С. 109–119.

271. *Бабій, І. М. Багатокомпонентні складнопідрядні речення у романі «Чорне сонце. Дума про братів Азовських» Василя Шкляра: структура і функціонування / І. М. Бабій, Л. П. Лушпинська // Закарпатські філологічні студії. – 2023. – Вип. 27 (1). – С. 15–19.

272. Базилевський, В. Від історії до філософії історії : [про роман «Залишенець» («Чорний ворон»)] / В. Базилевський // Літературна Україна. – 2009. – 10 груд. – С. 7.

273. Баран, В. Історії гірка наука : думки, навіяні романом Василя Шкляра «Чорний ворон» / В. Баран // Літературна Україна. – 2010. – 15 лип. – С. 7.

274. *Баско, Н. Місце і роль порівняльних конструкцій у романі Василя Шкляра «Залишенець. Чорний ворон» / Н. Баско // Український світ у наукових парадигмах : зб. наук. пр. / Харків. нац. пед. ун-т ім. Г. С. Сковороди, Харків. іст.-філол. т-во ; [редкол.: О. О. Маленко (голов. ред.) та ін.]. – Харків, 2020. – Вип. 7. – С. 154–155.

275. *Бачун, Л. І. Історичний аспект творення назв осіб у романі Василя Шкляра «Чорний ворон» / Л. І. Бачун // Наукові записки Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка. Серія: Літературознавство. – 2016. – № 44. – С. 51–54.

276. *Башманівський, В. І. Проблема вибору в романі В. Шкляра «Залишенець. Чорний ворон» / В. І. Башманівський // Вітражі : зб. матеріалів викладацько-студент. наук. семінарів / упоряд. В. І. Башманівський. – Житомир, 2013. – Вип. 4. – С. 5–7.

277. *Берестова, А. А. Типологія прецедентних релігійних феноменів, репрезентованих у художній прозі Василя Шкляра / А. А. Берестова // Філологічні студії : наук. вісн. Криворіз. держ. пед. ун-ту. – 2017. – Вип. 16. – С. 280–288.

278. *Борисенко, О. В. Мотив зради у творчості Василя Шкляра : (на матеріалі романів «Залишенець. Чорний ворон» та «Маруся») / О. В. Борисенко // Пріоритети сучасної філології: теорія і практика : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф. (м. Ужгород, 10–11 лют. 2017 р.). – Херсон, 2017. – С. 9–12.

279. Бриних, М. Ключ у країні зламаних замків : постскрипtum до сьомого вид. культового роману Василя Шкляра / М. Бриних // Літературна Україна. – 2008. – 24 січ. – С. 6.

280. Бриних, М. Передчуття дешевого героїзму : [огляд-рец. прозових творів укр. письменників, в т. ч. В. Шкляра, опубл. вид-вом «Кальварія»] / М. Бриних // Голос України. – 2001. – 14 груд. – С. 15.

281. *Буда, В. Лексичні засоби творення емоційності у мові романів В. Шкляра «Чорний ворон» і «Троща» / В. Буда // Наукові записки [Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка]. Серія: Мовознавство. – 2018. – Вип. 2. – С. 4–6.

282. *Будугай, О. Д. Діалог у часі й просторі героїв твору М. Гоголя «Тарас Бульба» та В. Шкляра «Елементал»: аксіологічний та історіософський аспекти / О. Д. Будугай // Література та культура Полісся. – 2009. – Вип. 53. – С. 30–38.

283. *Букіна, Н. В. Фатум та прокляття як чинники деструкції нації в романі Василя Шкляра «Чорний ворон»: готичний та постмодерний аспекти / Н. В. Букіна // Література в контексті культури. – 2013. – Вип. 23. – С. 13–17. – Бібліогр.: с. 16–17.

284. *Вегеш, А. Особливості творення літературно-художніх антропонімів у романі Василя Шкляра «Маруся» / А. Вегеш // Сучасні проблеми мовознавства та літературознавства. – 2017. – Вип. 22. – С. 9–12.

285. *Вегеш, А. Роль літературно-художніх антропонімів у створенні образів героїв повісті Василя Шкляра «Чорне сонце» / А. Вегеш // Карпатська Україна – етап українського державотворення: історія і сучасність : матеріали наук. конф., присвяч. 80-річчю проголошення незалежності Карпатсько-Української держави і 145-річчю від дня народж. видат. закарпат. політика і громад.-культур. мислителя Августина Волошина. – Ужгород, 2019. – С. 182–188.

286. *Вегеш, А. Роль промовистих літературно-художніх антропонімів у романі Василя Шкляра «Залишенець. Чорний ворон» / А. Вегеш // Сучасні проблеми мовознавства та літературознавства : зб. наук. праць / Держ. ВНЗ «Ужгород. нац. ун-т». – Ужгород, 2012. – Вип. 17. – С. 14–19.

287. *Вегеш, А. Своєрідність літературно-художніх антропонімів з роману «Характерник» Василя Шкляра / А. Вегеш // Два десятиліття від заснування Відділу української мови та літератури філологічного факультету університету ім. Бабеша-Бойяї : ювіл. зб. – Клуж-Напока, 2020. – С. 157–168.

288. *Вегеш, А. Характеристична та оцінна інформація літературно-художніх антропонімів у романі «Кров кажана»

Василя Шкляра / А. Вегеш // Науковий вісник Ужгородського університету. Серія: Філологія. – 2017. – Вип. 2. – С. 9–13.

289. *Венжинович, Н. Ф. Фраземи з компонентами-соматизмами у творах М. Матіос та В. Шкляра / Н. Ф. Венжинович // Науковий вісник Ужгородського університету. Серія: Філологія. – 2019. – Вип. 2. – С. 13–21.

290. Венцковський, А. У ворона вік довгий... : [про роман «Залишенець» («Чорний ворон»)] / А. Венцковський // Літературна Україна. – 2010. – 9 верес. – С. 6.

291. Вергеліс, О. Вороняча свобода : [про роман «Залишенець» («Чорний ворон») та події навколо нього] / О. Вергеліс // Дзеркало тижня. – 2011. – 12–18 берез. (№ 9). – С. 1–2.

292. Витвицький, В. Правдивий голос із сорок сьомого : відомий письменник Василь Шкляр прийшов до читача з новим романом «Троща» про героїчну боротьбу ОУН-УПА на західноукр. землях / В. Витвицький // Голос України. – 2017. – 13 жовт. – С. 13.

293. *Вихор, А. Осмислення історичної правди у творі Василя Шкляра «Чорний ворон» («Залишенець») / А. Вихор, В. Кромкач // Дивослово. – 2017. – № 12. – С. 53–55.

294. *Галич, А. Поліфонічність портрета Марусі в однойменному романі В. Шкляра / А. Галич // Літературний процес: методологія, імена, тенденції. Філологічні науки. – 2015. – № 6. – С. 102–105.

295. *Галич, О. Роман «Маруся» В. Шкляра як поєднання біографії з квазі-біографією / О. Галич // Літератури світу: поетика, ментальність і духовність : зб. наук. пр. – 2015. – Вип. 6. – С. 9–18.

296. Герасименко, Н. Кров з перцем та сіллю : (В. Шкляр. [про роман] «Кров кажана») / Н. Герасименко // Слово і Час. – 2004. – № 2. – С. 54–56.

297. Герасименко, Н. Переможець троці : [про роман «Троща»] / Н. Герасименко // Слово і Час. – 2019. – № 6. – С. 118–119.

298. Герасименко, П. «Чорний ворон» як ліки від синдрому набутого малоросійства / П. Герасименко // Літературна Україна. – 2011. – 11 серп. – С. 4.

299. Голобородько, Я. Енергетика Шаоліня : Василь Шкляр – майстер енігматичного сюжетного екстриму в різних жанрово-проблемних упаковках / Я. Голобородько // Сучасність. – 2008. – № 8. – С. 117–122.

300. Голобородько, Я. Енігматика. Гостросюжетність. Інfernальність : проза Василя Шкляра / Я. Голобородько // Українська мова та література. – 2010. – Квіт. (Число 13). – С. 16–19.

301. Голобородько, Я. Літературний архіпелаг: (постаті, тексти, тенденції) : Василь Шкляр. У координатах «маскультури» / Я. Голобородько // Українська мова й література в середніх школах, гімназіях, ліцеях та колегіумах. – 2009. – № 6. – С. 76–80.

302. Голобородько, Я. Ретрансляція кітч: «Елементал» Василя Шкляра / Я. Голобородько // Слово і Час. – 2003. – № 2. – С. 45–47.

303. Голобородько, Я. Український елементарний роман : «Елементал» Василя Шкляра крізь призму художніх цінностей / Я. Голобородько // Літературна Україна. – 2002. – 28 листоп. – С. 6.

304. Голобородько, Я. «Чоловіча» проза Василя Шкляра / Я. Голобородько // Вісник Національної академії наук України. – 2010. – № 4. – С. 57–63.

305. Давиденко, В. Вогонь Холодного Яру : [про роман «Залишенець» («Чорний ворон»)] / В. Давиденко // Урядовий кур'єр. – 2009. – 10 груд. – С. 10.

306. *Даниленко, Л. В. Бандерівець і радянське місто: бінарна опозиція в романі Василя Шкляра «Троща» / Л. В. Даниленко // Нова філологія. – 2023. – Вип. 91. – С. 30–38.

307. *Джулайко, Т. «Справжні твори про сьогодні народяться пізніше»: [про роман «Маруся»] / Т. Джулайко // Літературна Україна. – 2015. – 1–8 січ. (№ 1/2). – С. 2.

308. *Долженкова, І. Ключ з правом передачі: [про роман «Ключ»] / І. Долженкова // Українське слово. – 1999. – 12 серп. – С. 15.

309. Долженкова, І. Останній романтик: [про роман «Залишенець» («Чорний ворон»)] / І. Долженкова // Сучасність. – 2010. – № 3. – С. 186–193.

310. *Єгорова, Ю. М. Концепт історичної правди у романі В. Шкляра «Чорний ворон» / Ю. М. Єгорова // Актуальні проблеми слов'янської філології. Серія: Лінгвістика і літературознавство. – 2013. – Вип. 27, ч. 2. – С. 482–487.

311. *Желязкова, В. В. Іконічні лексеми в семіосфері роману В. Шкляра «Маруся» / В. В. Желязкова // Наукові праці Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка. Філологічні науки. – 2016. – Вип. 42. – С. 81–84.

312. *Желязкова, В. В. Лінгвокультурна специфіка знаків-символів у романі «Ностальгія» Василя Шкляра / В. В. Желязкова // Наукові праці Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка. Філологічні науки. – 2018. – Вип. 47. – С. 88–91.

313. За Шкляра проголосували читачі: [про роман «Ключ»] // Слово Просвіти. – 2008. – 31 січ.–6 лют. (№ 5). – С. 8.

314. *Загороднюк, В. Авторська інтерпретація елементів білінгвізму в художньому тексті: (на матеріалі роману «Залишенець. Чорний ворон» Василя Шкляра) / В. Загороднюк // Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія: Лінгвістика. – 2017. – Вип. 27. – С. 142–147.

315. *Ільченко, І. І. Антропоніми в художньому просторі романів В. Шкляра («Чорний ворон», «Маруся») / І. І. Ільченко,

Д. В. Лугова, Н. В. Ткаченко // Вчені записки Таврійського національного університету імені В. І. Вернадського. Серія: Філологія. Журналістика. – 2022. – Т. 33 (72), № 6, ч. 1. – С. 172–180.

316. *Ільченко, І. І. Топонімний простір романів «Залишенець. Чорний ворон» та «Маруся» як вияв мовної особистості В. Шкляра / І. І. Ільченко, Н. В. Ткаченко // Закарпатські філологічні студії. – 2022. – Вип. 26 (1). – С. 172–177.

317. *Карасьов, М. «Чорний Ворон»: наслідки одноокості : [про роман «Залишенець» («Чорний ворон»)] / М. Карасьов // Українська літературна газета. – 2011. – 28 січ. – С. 13.

318. Квітка, О. «Чорний ворон»: високий політ / О. Квітка // Літературна Україна. – 2011. – 14 лип. – С. 3.

319. *Кирильчук, О. М. Художнє осмислення досвіду війни в сучасній українській прозі : (на матеріалі творів Василя Шкляра та Юрія Андруховича) / О. М. Кирильчук // Наукові записки Національного університету «Острозька академія». Серія: Філологія. – Острог, 2018. – Вип. 4 (72), груд. – С. 180–182.

320. Коваль, Р. «Золоті букви» Василя Шкляра : [про роман «Залишенець» («Чорний ворон»)] / Р. Коваль // Літературна Україна. – 2009. – 10 груд. – С. 7.

321. Ковацька, О. Тубільний міф як сховок від колоніальної реальності у «Ностальгії» В. Шкляра / О. Ковацька // Слово і Час. – 2015. – № 6. – С. 42–51. – Бібліогр. в кінці ст.

322. *Колоїз, Ж. В. Біблійна алюзія як засіб вираження авторської інтенції в романі В. Шкляра «Залишенець. Чорний ворон» / Ж. В. Колоїз // Науковий вісник Чернівецького університету : зб. наук. пр. – Чернівці, 2013. – Вип. 659 : Романо-слов'янський дискурс. – С. 3–9.

323. *Колоїз, Ж. В. Лексико-семантична група «назви одягу» в романі Василя Шкляра «Залишенець. Чорний ворон» / Ж. В. Колоїз // Філологічні студії : наук. вісн. Криворізь. держ. пед. ун-ту. – 2011. – Вип. 6 (2). – С. 175–197.

324. *Колоїз, Ж. В. Слова минулої епохи в сучасному історичному романі Василя Шкляра «Залишенець. Чорний ворон» / Ж. В. Колоїз // Філологічні студії : наук. вісн. Криворізь. держ. пед. ун-ту. – 2012. – Вип. 7 (2). – С. 172–197.

325. *Коломієць, І. І. Дієслова на позначення руху, переміщення у творах Василя Шкляра : (на матеріалі творів «Чорний ворон. Залишинець», «Чорне сонце» та «Маруся») / І. І. Коломієць, Д. М. Куян // Актуальні проблеми філології та перекладознавства. – 2019. – № 18. – С. 35–39.

326. Колотигіна, О. Проблема етнічної ідентичності в сучасній українській літературі : [в т. ч. у романі «Маруся»] / О. Колотигіна // Українська мова і література в школах України. – 2020. – № 5. – С. 14–15.

327. Константинова, К. Чорний ворон на білих сторінках. Василь Шкляр написав роман про визвольну боротьбу в Центральній Україні / К. Константинова // Дзеркало тижня. – 2009. – 21–27 листоп. (№ 45). – С. 14.

328. Коскін, В. Василь Шкляр: «Чорний ворон» скликає українців до Холодного Яру / В. Коскін // Демократична Україна. – 2011. – 8 лип. – С. 17.

329. *Костусяк, Н. Засоби реалізації заперечної семантики в романі В. Шкляра «Чорний ворон»: функційний та комунікативно-прагматичний вимір / Н. Костусяк // Вчені записки Таврійського національного університету імені В. І. Вернадського. Серія: Філологія. Журналістика. – 2022. – Т. 33 (72), № 1 (1). – С. 41–46.

330. *Кракалія, Р. «Дух Чорного ворона витає над нами...» : [про зустріч письменника з читачами в Одесі] / Р. Кракалія // Чорноморські новини. – 2011. – 11 черв.

331. *Красавіна, В. В. Явище фразеологізації в історичному романі «Троща» В. Шкляра / В. В. Красавіна, Л. В. Зіневич // Література та культура Полісся. Серія: Філологічні науки. – 2021. – Вип. 101. – С. 162–174.

332. *Кривда, М. Ті, що тримають сонце : [про кн. «Чорне сонце»] / М. Кривда // Українське слово. – 2015. – 14–20 жовт. (№ 41). – С. 14.

333. *Кривопишина, А. Сюжет і семантика образів у романах Василя Шкляра «Ключ» та «Елементал» / А. Кривопишина // Актуальні проблеми природничих та гуманітарних наук у дослідженнях студентської молоді «Родзинка – 2008» : Х Всеукр. студент. наук. конф., 24-26 квіт. 2008 р., м. Черкаси. Серія: Філологічні науки / Черкаський нац. ун-т ім. Б. Хмельницького [та ін.]. – Черкаси, 2008. – С. 37–39.

334. *Кривопишина, А. Часопросторові (хронотопні) характеристики сюжетів романів Василя Шкляра «Ключ» та «Елементал» / А. Кривопишина // Вісник Черкаського університету : [зб. наук. ст.]. Серія: Філологічні науки / Черкаський нац. ун-т ім. Б. Хмельницького. – Черкаси, 2007. – Вип. 118. – С. 74–76.

335. Крим, А. Бенкет шакалів над розтерзаною українською літературою : [про роман «Залишенець» («Чорний ворон»)] / А. Крим // Літературна Україна. – 2011. – 17 берез. – С. 1, 3.

336. Крутивус, З. Знак з того світу : «Чорний ворон» («Залишенець») Василя Шкляра – коректна відповідь недругам України / З. Крутивус // Березіль. – 2011. – № 3/4. – С. 180–185.

337. Кузів, М. Вертайтесь рососою... : «Чорний ворон» Василя Шкляра / М. Кузів // Дзвін. – 2010. – № 5/6. – С. 151–152.

338. *Лебідь-Гребенюк, Є. Гештальт-концепт «Холодний Яр» у художній теорії націогенезу українства Т. Шевченка і В. Шкляра / Є. Лебідь-Гребенюк // Шевченкознавчі студії. – 2016. – Вип. 19. – С. 135–140.

339. *Лебідь-Гребенюк, Є. Шевченківські ремінісценції в романі Василя Шкляра «Чорний ворон» / Є. Лебідь-Гребенюк // Літературознавство. Фольклористика. Культурологія. – 2016. – Вип. 23/25. – С. 273–281.

340. Лисевич, М. Роман про УПА презентували у Збарзькому замку / М. Лисевич // Голос України. – 2017. – 30 серп. – С. 6.

341. *Матюшко, І. О. Лексика роману Василя Шкляра «Залишенець. Чорний ворон» / І. О. Матюшко // Перспективи розвитку філологічних наук : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф. (м. Харків, 15-16 трав. 2015 р.). – Харків, 2015. – С. 19–21.

342. *Микитенко, О. Їх подвиг не буде забутий : [про кн. В. Шкляра та М. Шпаковатого «Вогонь Чорнобиля»] / О. Микитенко // Київська правда. – 1999. – 19 січ.

343. Миколаєнко, А. «Чорний ворон»: сигнал для суспільства / А. Миколаєнко // Літературна Україна. – 2011. – 3 лют. – С. 3.

344. *Митько, Н. Особливості вживання паремій у творах В. Шкляра / Н. Митько // Наукові записки Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського. Серія: Філологія (мовознавство). – 2019. – Вип. 29. – С. 27–34.

345. *Мукомел, А. В. Містичне, окультне та ритуальне у романі В. Шкляра «Ключ» / А. В. Мукомел // Наукові праці Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка. Філологічні науки. – 2010. – Вип. 21. – С. 162–165.

346. Насенко, М. Ще про «Чорного ворона» і вороння / М. Насенко // Літературна Україна. – 2011. – 17 берез. – С. 4.

347. Найпопулярніші книжки й лідери продажу: чи співпадають ці поняття? : [в т. ч. висловлювання В. Шкляра] / підгот. Н. Тисячна // День. – 2004. – 17 лют. – С. 8.

348. *Назаренко, Н. І. Спільне та відмінне в романах «Тихий американець» Г. Гріна та «Елементал» В. Шкляра / Н. І. Назаренко, М. І. Івахненко // Вісник Маріупольського державного університету. Серія: Філологія. – 2017. – Вип. 17. – С. 38–47.

349. *Насмінчук, Г. Й. «Свій-чужий» в романі «Чорний ворон» Василя Шкляра / Г. Й. Насмінчук // Наукові праці Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка. Філологічні науки. – 2015. – Вип. 38. – С. 43–48.

350. *Насмінчук, Г. Й. Художній світ роману «Маруся» Василя Шкляра / Г. Й. Насмінчук // Наукові праці Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка. Філологічні науки. – 2015. – Вип. 40. – С. 33–36.

351. Неживий, О. Холодний Яр: філософія історичної правди: [про роман «Залишенець» («Чорний ворон»)] / О. Неживий // Визвольна боротьба. – 2019. – № 1/3. – С. 152–166.

352. Новак, С. Аксиологічний потенціал роману «Чорне сонце» Василя Шкляра / С. Новак // Актуальні питання гуманітарних наук. – 2021. – Вип. 40 (2). – С. 131–137.

353. Новели Василя Шкляра розглядає Микола Олійник: [про кн. «Перший сніг»] // Вітчизна. – 1980. – № 3. – С. 102–104.

354. *Новиков, А. Дискурс національно-визвольних змагань у романах Василя Шкляра «Чорний ворон» і «Маруся» / А. Новиков // Український світ у наукових парадигмах: зб. наук. пр. Харків. нац. пед. ун-ту ім. Г. С. Сковороди. – Харків, 2016. – Вип. 3. – С. 136–142.

355. *Новиков, А. Українська історія крізь призму творчості Василя Шкляра / А. Новиков // Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Серія: Філологія. – 2016. – Вип. 21 (1). – С. 20–24.

356. *Олійник, Е. Семантична організація з'ясувальних конструкцій у романі Василя Шкляра «Ключ» / Е. Олійник // Наукові записки Бердянського державного педагогічного університету. Серія: Філологічні науки. – 2019. – Вип. 18. – С. 177–185.

357. Панченко, А. Они приходили из леса, чтобы мстить: [о романе «Залишенець» («Чорний ворон»)] / А. Панченко // Сегодня. – 2012. – 28 янв. – С. 11.

358. Пастух, Б. Вигодувана кров'ю воля : [про роман «Залишенець» («Чорний ворон»)] / Б. Пастух // Дзвін. – 2010. – № 1. – С. 139–142.

359. Пастух, Б. Замість хреста – калина : [про роман «Залишенець» («Чорний ворон»)] / Б. Пастух // Дивослово. – 2011. – № 6. – С. 31–33.

360. Пастух, Б. Під волоським горіхом народжений : [про роман «Залишенець» («Чорний ворон»)] / Б. Пастух // Літературна Україна. – 2009. – 10 груд. – С. 7.

361. *Педченко, Б. Чорний ворон – символ зла : [про роман «Залишенець» («Чорний ворон»)] / Б. Педченко // Нова доба. – 2011. – 22 груд. – С. 18.

362. *Пискач, О. Конотоніми у творах Василя Шкляра / О. Пискач // Науковий вісник Ужгородського університету. Серія: Філологія / редкол.: М. Номачі (голов. ред.) [та ін.]. – Ужгород, 2021. – Вип. 1 (45) : На пошану Кирила Йосиповича Галаса : (до 100-річчя з дня народження). – С. 376–382. – Бібліогр.: с. 381–382.

363. *Поліщук, Є. С. Символіка повісті «Чорне сонце» Василя Шкляра / Є. С. Поліщук // Вісник Запорізького національного університету. Філологічні науки. – 2017. – № 2. – С. 39–44.

364. *Поліщук, Я. Дві книги з 2017-го : [про романи «Троща» В. Шкляра та «Інтернат» С. Жадана] / Я. Поліщук // Березіль. – 2018. – № 1/3. – С. 159–164.

365. Поліщук, Я. «Не всі мертві поховані» : («Троща» Василя Шкляра) / Я. Поліщук // Гібридна топографія: місця й не-місця в сучасній українській літературі / Я. Поліщук. – Чернівці, 2018. – С. 141–160. – Бібліогр. в кінці ст.

366. *Пономаренко, В. Оновлення жанру історичного роману «Залишенець. Чорний ворон» Василя Шкляра / В. Пономаренко // Філологічний часопис. – 2018. – Вип. 2. – С. 101–109.

367. *Пономаренко, В. Особливості індивідуального стилю роману «Маруся» Василя Шкляра / В. Пономаренко // Наукові записки Тернопільського національного педагогічного університету ім. В. Гнатюка. Серія: Мовознавство. – 2016. – Вип. 1 (25). – С. 77–83.

368. *Пономаренко, В. Особливості творення образу героїні народної антибільшовицької боротьби у романі «Маруся» Василя Шкляра / В. Пономаренко // Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Серія: Філологія. – 2016. – Вип. 21 (1). – С. 57–61.

369. *Пономаренко, В. Поетика сюжету і композиції роману «Чорний ворон» В. Шкляра / В. Пономаренко // Objective and Subjective Factors in Formation of Linguistic Mechanisms in the Age of Domination of Liberal Values and Priority of Personal Identity : peer-reviewed materials digest : (collective monograph). – London, 2017. – P. 22–25.

370. *Пономаренко, В. Художнє моделювання визвольної боротьби українського народу в романі Василя Шкляра «Чорний ворон» / В. Пономаренко // Науковий вісник Миколаївського національного університету імені В. О. Сухомлинського. Серія: Філологічні науки. – 2016. – № 2. – С. 185–192.

371. Приходько, І. Ф. Начерки творчих портретів сучасних українських письменників : [серед інших В. Шкляр] / І. Ф. Приходько // Вивчаємо українську мову та літературу. – 2019. – № 22/24. – С. 4–10.

372. Приходько, І. Ф. Рецензія-репліка на новий роман В. Шкляра «Характерник» / І. Ф. Приходько // Вивчаємо українську мову та літературу. – 2020. – № 1/3. – С. 94–95.

373. *Прокопчук, Л. Стилiстичнi параметри порiвнянь у художньому дискурсі Василя Шкляра / Л. Прокопчук // Наукові записки Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського. Серія: Філологія (мовознавство). – 2019. – Вип. 29. – С. 57–64.

374. Родик, К. Василь Шкляр: бекграунд республіканця / К. Родик // Дзеркало тижня. – 2016. – 23–28 квіт. (№ 15). – С. 11.

375. Родик, К. Майстерня алхіміка: містика, трилер, бойовик, трагедія / К. Родик // Україна молода. – 2020. – 24 серп. – С. 13.

376. Роман, приречений стати епохальним : з виступу В. Яворівського на сесії Верхов. Ради 6 листоп. 2009 р. : [про роман «Залишенець» («Чорний ворон»)] // Літературна Україна. – 2009. – 19 листоп. – С. 1.

377. Романенко, О. В. Василь Шкляр (нар. 1951) : [про романи «Ключ», «Елементал» та «Залишенець» («Чорний ворон»)] / О. В. Романенко // Історія української літератури: ХХ – поч. ХХІ ст. : навч. посіб. : у 3 т. / [В. І. Кузьменко та ін.] ; за ред. В. І. Кузьменка. – Київ, 2017. – Т. 3. – С. 219–232. – Бібліогр.: с. 232.

378. *Романенко, О. В. «Чорний ворон» Василя Шкляра: між високою та масовою літературою? / О. В. Романенко // Наукові праці [Чорноморського державного університету імені Петра Могили комплексу «Києво-Могилянська академія»]. Серія: Філологія. Літературознавство. – 2010. – Т. 141, вип. 128. – С. 85–88.

379. *Свистун, Н. О. Складнопідрядні речення з підрядними мети й умови як різновиди структур розчленованого типу зі значенням прямої зумовленості: структурно-семантичний аспект : (на матеріалі романів Василя Шкляра «Чорний ворон», «Маруся») / Н. О. Свистун // Прикарпатський вісник НТШ. [Серія:] Слово. – 2019. – № 3. – С. 73–80.

380. *Семиряк, В. Д. Русизми й українізми в контексті роману Василя Шкляра «Залишенець. Чорний ворон» / В. Д. Семиряк // Вісник Запорізького національного університету. Філологічні науки. – 2012. – № 1. – С. 374–377.

381. Скорина, Л. Український бестселер: третя спроба Василя Шкляра : [про роман «Кров кажана»] / Л. Скорина // Березиль. – 2004. – № 7/8. – С. 177–186.

382. *Солодка, Л. «Поїзд точно за розкладом» Г. Белля та «Чорне сонце» В. Шкляра: воєнна семантика крізь призму порівняльного аналізу / Л. Солодка // Актуальні питання гуманітарних наук : міжвуз. зб. наук. пр. молодих вчених Дрогобиц. держ. пед. ун-ту ім. І. Франка / [ред.-упоряд.: М. Пантюк, А. Душний, В. Ільницький, І. Зимомря]. – Дрогобиц, 2022. – Вип. 56, т. 3. – С. 109–116.

383. *Стадніченко, О. О. Роман Василя Шкляра «Чорний ворон»: історична та художня правда / О. О. Стадніченко // Вісник Запорізького національного університету. – 2010. – № 2. – С. 307–312.

384. *Старовойт, Л. В. Художнє відображення українського національно-визвольного руху у романі В. Шкляра «Чорний ворон» / Л. В. Старовойт // Науковий вісник Миколаївського державного університету імені В. О. Сухомлинського : зб. наук. пр. – Миколаїв, 2010. – Вип. 6. – С. 91–96.

385. Сюжетні конструкти роману «Елементал» Василя Шкляра // Сучасна українська белетристика: координати «Коронації слова» : монографія / Миколаїв. нац. ун-т ім. В. О. Сухомлинського ; за заг. ред. С. В. Підопригори. – Миколаїв, 2014. – С. 276–282.

386. *Тихоша, В. Складне речення в ідіостилі Василя Шкляра : (на матеріалі роману «Маруся») / В. Тихоша // Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія: Лінгвістика. – 2018. – Вип. 31. – С. 177–181.

387. Ткач, М. Полум'яна душа Холодного Яру : роздуми над романом Василя Шкляра «Чорний ворон» («Залишенець») / М. Ткач // Літературна Україна. – 2010. – 14 січ. – С. 1, 3.

388. *Томіленко, Л. Експресивна лексика на позначення назв осіб у романі Василя Шкляра «Залишенець. Чорний ворон» / Л. Томіленко // Культура слова / НАН України, Ін-т укр. мови. – Київ, 2013. – Вип. 78. – С. 77–81.

389. Трофименко, Т. Василь Шкляр «Чорний ворон»: лісова романтика ідеологічного роману / Т. Трофименко //

Окололітературне : (усе, що ви хотіли знати про сучас. укр. літ.) / Т. Трофіменко. – Харків, 2019. – С. 81–85. – (Дозвілля).

390. У цього роману – колосальне майбутнє : [висловлювання М. Слабошпицького, В. Яворівського, В. Шкляра про роман «Чорний ворон»] / записав М. Літерат // Літературна Україна. – 2009. – 26 листоп. – С. 6.

391. *Уварова, Т. Ю. Особливості вербальної репрезентації образу «серця» в романі В. Шкляра «Праліс» / Т. Ю. Уварова // Лінгвістичні дослідження. – 2018. – Вип. 48. – С. 259–263.

392. *Ушневич, С. Е. Осмислення національної ідентичності в романі «Залишенець. Чорний ворон» Василя Шкляра / С. Е. Ушневич // Прикарпатський вісник НТШ. Серія: Слово. – 2015. – № 2. – С. 372–380. – Бібліогр.: 15 назв.

393. *Федчишин, О. М. Складнопідрядні речення розчленованого типу зі значенням зумовленості: структурно-семантичний аспект : (на матеріалі романів «Маруся», «Чорний ворон» Василя Шкляра) / О. М. Федчишин // Магістерський науковий вісник Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка. – 2018. – Вип. 30. – С. 7–9.

394. *Хом'як, Т. В. «Будемо держати Україну» : (образ отамана Марусі в однойменному романі В. Шкляра) / Т. В. Хом'як // Вісник Запорізького національного університету. Філологічні науки. – 2016. – № 2. – С. 236–244.

395. *Чигрин, А. В. Актуалізація семантико-синтаксичної структури речення у романах Василя Шкляра / А. В. Чигрин // Молодий вчений. – 2015. – № 4 (1). – С. 143–146.

396. *Чубань, Т. Семантико-синтаксична валентність іменника : (на матеріалі роману «Маруся» Василя Шкляра) / Т. Чубань, Л. Кардаш // Закарпатські філологічні студії. – 2020. – № 14, т. 2. – С. 86–90.

397. *Шевердіна, А. П. Націоналістичний дискурс у художньо-біографічному романі Василя Шкляра «Чорний ворон» / А. П. Шевердіна // Наукові праці [Чорноморського

державного університету імені Петра Могили комплексу «Кисво-Могилянська академія»]. Серія: Філологія. Літературознавство. – 2012. – Т. 192, вип. 180. – С. 109–112.

398. Шевнін, О. «Чорний ворон» порушив мовчання / О. Шевнін // Українська мова й література в середніх школах, гімназіях, ліцеях та колегіумах. – 2009. – № 12. – С. 89.

399. *Шевченко, В. Ф. Інтертекстуальність у романі В. Шкляра «Чорний ворон» / В. Ф. Шевченко // Вісник Запорізького національного університету. Філологічні науки. – 2012. – № 4. – С. 213–218.

400. *Шевченко, Т. В. Детермінантні члени речення в романі В. Шкляра «Залишенець. Чорний ворон» / Т. В. Шевченко // Український смисл. – 2017. – № 1. – С. 89–97.

401. Штонь, Г. Кураж вседозволеності : [про роман «Залишенець» («Чорний ворон»)] / Г. Штонь // Сучасність. – 2010. – № 3. – С. 194–203.

402. *Шуліченко, Т. С. Національно маркована колективна мовна особистість персонажа : (на матеріалі роману В. Шкляра «Характерник») / Т. С. Шуліченко // Записки з українського мовознавства : зб. наук. пр. – 2021. – Вип. 28. – С. 220–227. – Бібліогр.: 8 назв.

403. Що таке український бестселер? : [про романи «Ключ» та «Елементал» : за матеріалами II збір. Творч. об-ня критиків / підгот. О. Логвиненко] // Літературна Україна. – 2002. – 18 квіт. – С. 5.

404. *Яслик, В. Евіденція у з'ясувальному реченні: диктумно-модусний аспект : (на матеріалі романів В. Шкляра) / В. Яслик // Вісник Прикарпатського університету. Філологія / Прикарпат. нац. ун-т ім. В. Стефаника. – Івано-Франківськ, 2015–2016. – Вип. 44/45. – С. 139–143.

Вивчення творчості у навчальних закладах

405. *Жила, С. О. «Книжка минулим дуже нагадує сьогоднішня...»: вивчення іст. роману Василя Шкляра «Маруся» / С. О. Жила // Українська література в загальноосвітній школі. – 2015. – № 5. – С. 24–30.

406. *Жила, С. О. «Маруся» Василя Шкляра – роман про боротьбу за самостійну Україну та «соборну любов» / С. О. Жила // Українська мова і література в школі. – 2022. – № 74/75. – С. 17–31.

407. *Жила, С. О. Семінарське заняття за романом Василя Шкляра «Троця» в ЗВО / С. О. Жила // Українська мова і література в школах України. – 2018. – № 3. – С. 26–31.

408. Коваленко, Л. Роман про дивовижний масштаб особистостей : обговорення роману «Чорний ворон» В. Шкляра зі старшокласниками : начерки до уроку-судового засідання в 10 кл. / Л. Коваленко // Методичні діалоги. – 2011. – № 11/12. – С. 18–24.

409. *Лілік, О. «Жодна катастрофа не ставить хрест на меті» : матеріали до вивчення роману Василя Шкляра «Залишенець (Чорний ворон)» / О. Лілік // Українська література в загальноосвітній школі. – 2010. – № 7/8. – С. 37–41.

410. Панькова, Н. Презентація роману Василя Шкляра «Чорний ворон» : урок-ретроспектива / Н. Панькова, О. Савченко // Дивослово. – 2011. – № 6. – С. 26–30.

411. Самотескул, Н. В. Історичні твори В. Шкляра «Маруся», «Чорний ворон», «Чорне сонце» / Н. В. Самотескул // Вивчаємо українську мову та літературу. – 2020. – № 22/24. – С. 29–36.

Екранізація

412. Брюховецька, Л. Спротив окупантам як вияв людської гідності : в укр. прокаті показали фільм «Чорний ворон» / Л. Брюховецька // Голос України. – 2020. – 4 січ. – С. 1.

413. Василь Шкляр: «Ще диво, що Тарас витяг фільм на такому бюджеті в екстремальних умовах» / бесіду веде Л. Брюховецька // Кіно-Театр. – 2021. – № 5. – С. 37–39.

414. Кирей, Р. Відзнято перші кадри «Чорного ворона» / Р. Кирей // Урядовий кур'єр. – 2018. – 2 листоп. – С. 16.

415. Миколаєнко, А. «Чорний ворон» : від роману до блокбастера : [про створення фільму] / А. Миколаєнко // Літературна Україна. – 2010. – 25 листоп. – С. 2.

416. Пащенко, А. Над ким кряче чорний ворон? : [про кінофільм «Чорний ворон»] / А. Пащенко // Кіно-Театр. – 2020. – № 2. – С. 6–7.

417. Саква, О. Дзвони Холодного Яру : [про кінофільм «Чорний ворон»] / О. Саква // Кіно-Театр. – 2020. – № 2. – С. 7–9.

418. Швець, Ю. Чорний ворон та перелітні птахи: карма поколінь : [про роман «Чорний ворон»] / Ю. Швець // Кіно-Театр. – 2020. – № 5. – С. 5–8.

Хронологічний покажчик творів В. Шкляра

- Шовкова нитка (1976)
Перший сніг (1977)
Живиця (1982)
Лети, моя голубко біла ... (спільно з О. Сацьким, 1983)
Стороною дощик іде (1983)
Черешня в житі (1983)
Шовковий дощик (1984)
Під ключем журавлиним (1985)
Праліс (Тінь сови) (1986, перевидання під назвою «Тінь сови. Там, де живе душа» (2014)
Ностальгія (1989, перевидання під назвою «Спів Божої пташки» (2020)
Вогонь Чорнобиля (1998)
Ключ (1999)
Елементал (2001, перевидання під назвою «Самотній вовк» (2018)
Кров кажана (2003, перевидання під назвою «Нікуб. Кров кажана (2010)
Залишенець. Чорний ворон (2009)
Маруся (2014)
Чорне сонце (2015)
Песик Гав, соловейко, джміль і два жолуді (2016)
Помста Баби Яги (2017)
Троща (2017)
Василькова таємниця (2018)
Треба спитати у Бога (2019)
Характерник (2019)

Іменний покажчик

Аветісян А. 170
Адешелідзе Н. В. 193
Ананян В. 164, 171-173
Андрійченко Н. 268
Андрухович Ю. 319
Антонюк О. В. 269
Арутюнян О. 174, 175
Архіпова О. В. 270
Бабій І. М. 271
Базилевський В. 272
Баран В. 273
Баско Н. 274
Бачун Л. І. 275
Башманівський В. І. 276
Берестова А. А. 277
Бичко О. 76
Бобров С. 28, 31
Богданова О. 176
Богуславська А. 245
Божко С. (142)
Бойко П. 29
Боккаччо Д. 165
Больбат С. 194
Бондаренко С. 219
Борисенко О. В. 278
Брезіцька О. 221
Бриних М. 247, 279, 280
Брюховецька Л. 412, 413
Брянцева Х. 231
Буда В. 281
Буданцев М. (103)

Будугай О. Д. 282
Букіна Н. В. 283
Вартанов Л. 41
Вегеш А. 284-288
Вейкшан В. 57
Венжинович Н. Ф. 289
Венцковський А. 290, 292
Вергеліс О. 291
Вересень М. 207
Вертіль О. 260
Витвицький В. 292
Вихор А. 293
Віценя Л. 259
Гаврош О. 256
Гайдай А. 69
Галич А. 294, 295
Герасименко Н. 296-298
Гладуш І. Д. 1
Глікман Г. 164
Гоголь М. В. 166, 167
Голобородько Я. 299-304
Головко І. Я. 129
Горак Р. (196)
Горинь М. 130, 131
Грін Г. 348
Громадська Л. 228
Гурін В. М. 1
Давиденко В. 214, 305
Даниленко Л. В. 306
Дахно М. 55, 63, 82
Демченко Л. Т. 193

Десятников П. М. 1
Джулайко Т. 307
Діброва М. Я. (64, 120)
Дімарова А. 73
Дмитренко Н. 198, 199, 265
Долженкова І. 308, 309
Дубинянська Я. 236
Дудаєва А. (223)
Душний А. 382
Євдокименко В. 87
Єгорова Ю. М. 310
Єрофєєв В. В. 168
Жадан С. 364
Желязкова В. В. 311, 312
Жила С. О. 405-407
Жулинський М. Г. 166
Загороднюк В. 314
Задорожна О. 212
Заруба Д. 38, 179
Зимомря І. 382
Зіневич Л. В. 331
Золотухин В. 17
Іванина В. (139, 162)
Іваницький І. 218
Івахненко М. І. 348
Ільницький В. 382
Ільченко І. І. 315, 316
Ісаакян А. (141)
Камінський М. 250
Карагезян Р. (142)
Карасьов М. 317
Квітка О. 318
Кирей Р. 414
Кириленко В. 207
Кириліна І. 119
Кирильчук О. М. 319
Кирпа Г. М. 23
Климончук О. 252, 255
Клокова С. 96, 171
Коваленко Л. 109, 408
Коваль В. К. 187
Коваль Р. 128, 320
Ковацька О. 321
Когут О. 241
Когутич Т. 211
Кожекова О. 97
Козак С. 200, 262
Кокотунов В. 30
Колесов Е. 88
Колєв-Босія Н. 177
Колоїз Ж. В. 322-324
Коломієць І. І. 325
Колотигіна О. 326
Коновалов Д. 147
Константинов К. 124, 237,
249, 327
Коробейников Б. 85, 88
Косенко П. (151)
Косинська Ю. 225
Коскін В. 230, 248, 328,
Костусяк Н. 329
Косян С. 178
Котляр Є. 74
Коцарев О. 243
Кочевський В. 183
Кочура П. Ф. 132

Кравчук М. І. 33, 54
Кракалія Р. 330
Красавіна В. В. 331
Кривда М. 332
Кривопишина А. 333, 334
Крим А. 335
Кримський А. 32
Кромкач В. 293
Крутивус З. 336
Кузів М. 337
Кузьменко В. І. 377
Куліш Н. 213
Курков А. 248
Кустру П. В. 118
Кучеренко М. 206
Куян Д. М. 325
Лавро К. 84, 86
Лебідь-Гребенюк Є. 338, 339
Левич Я. 95
Лесик А. 253
Лисевич М. 340
Лілік О. 409
Літерат М. 390
Логвиненко Л. 240
Логвиненко О. 403
Лугова Д. В. 315
Лукомський Д. О. 13
Лук'янець Н. 30
Лучка А. 205, 227
Лушпинська Л. П. 271
Лютік М. 59, 189
Максимов Ю. 61
Маленко О. О. 274
Мамакін Ю. Я. 179
Матіос М. (164), 210, 289
Матусевич М. 267
Матюшко І. О. 341
Мельничук Т. (157)
Микитенко О. 342
Миколаєнко А. 343, 415
Мирний П. 184
Мітров І. (201, 202)
Митрофанов В. І. 133
Митько Н. 344
Михед П. В. 166
Михед Т. В. 166
Мітров І. 201
Мосендз Л. (144)
Мукомел А. В. 345
Наєнко М. 346
Назаренко Н. І. 348
Насмінчук Г. Й. 349
Недзведський А. В. (154)
Неживий О. 351
Нечипоренко М. 66
Нікітенко Л. 202
Новак С. 352
Новиков А. 354, 355
Номачі М. 362
Овсепян Р. 180
Олійник Е. 356
Олійник М. 353
Островський І. 226
Павленко Л. 43
Павловська В. П. 187
Павловський С. 102, (159)

Павуляк Я. (160)
Пантюк М. 382
Панченко А. 357
Панченко В. 223
Панькова Н. 410
Пастух Б. 358-360
Пашенко А. 416
Пащук М. 24, 25
Педченко Б. 361
Петров Р. 266
Пилипенко Г. Г. 238, 251
Пискач О. 362
Підопригора С. В. 385
Плахотна М. В. 269
Погорілий В. 124
Позняк С. 169
Поліщук Є. С. 363
Поліщук Я. 364, 365
Положій В. 71, (150, 156)
Положій Л. 208, 264
Пономаренко В. 366-370
Постних Л. 98, 99
Прахова О. 89
Преварська М. І. 192
Приходько І. Ф. 371, 372
Прокопенко В. П. 134
Прокопчук Л. 373
Пузиренко М. А. 92
Пустельник Л. 239, 254
Радзівська В. 233
Родик К. 374, 375
Романенко О. В. 377, 378
Савченко О. 220, 410
Саква О. 417
Самойлов К. В. 91
Самотескул Н. В. 411
Самченко В. 220
Саркісян М. 181
Сарян Г. (158)
Сацький О. 8
Свистун Н. О. 379
Сегеда Ю. 244
Семиряк В. Д. 380
Серватинська Г. 135
Сільваша Т. 35
Січовик І. П. 92
Скорина Л. 381
Слабошпицький М. 11,
244, 390
Сологуб В. П. 136
Солодка Л. 382
Солодько П. 229
Софронов В. 88
Стадніченко О. О. 383
Старовойт Л. В. 384
Стах В. 215
Талалай Л. 186
Тарян М. В. 169
Терен Т. 190, 234
Тертична О. 67
Тисячна Н. 243, 347
Тихоша В. 386
Тичина Л. 216, 217
Ткач М. 387
Ткаченко Н. В. 315, 316
Ткачук М. 209

Токарєв А. 183
Томак М. 243
Томіленко Л. 388
Трофименко Т. 389
Турчинов О. (147)
Тютюнник А. 71
Тютюнник Г. (148, 149)
Уварова Т. Ю. 391
Ушневич С. Е. 392
Федчишин О. М. 393
Філарет (патріарх) (123), 207
Френкель И. 17
Хараборська Л. 51
Хаятова А. 211
Хижняк Б. Б. 1
Хом'як Т. В. 394
Хоменко О. 190
Хорунжий Ю. 71
Цілий В. (140)
Чалдранян Л. 42
Черевко А. 246
Чередниченко Д. 137
Чередниченко О. Д. 91
Черняк Л. 235
Чигрин А. В. 395
Чубань Т. В. 396
Чумак Т. 191
Шандрюк О. 138
Швець Ю. 418
Шевєрдіна А. П. 397
Шевнін О. 398
Шевченко В. Ф. 399
Шевченко Т. (145)
Шевченко Т. В. 400
Шот М. 222
Шпаковатий М. І. 1, 257
Штонь Г. 70, 401
Шукшин В. (163)
Шуліченко Т. С. 402
Шуляк Є. В. 3
Шумахер І. 28, 31
Яворівський В. О. 186,
376, 390
Якубівський М. (153)
Яновська Л. 232
Яслик В. 404
Яценко О. В. 185

Зміст

Від упорядників	3
Біографічний нарис	4
Нагороди та звання	6
Твори В. Шкляра	7
Аудіокниги	9
Твори для дітей	14
Публіцистика	16
Літературно-критичні публікації	19
Переклади	22
Упорядкування та редагування	24
Література про В. Шкляра	25
Життєвий шлях	25
Нагороди	26
Інтерв'ю	27
Публікації про твори В. Шкляра	34
Вивчення творчості у навчальних закладах	51
Екранізація	52
Хронологічний покажчик праць В. Шкляра	53
Іменний покажчик	54

вул. Маріупольська, 9,
м. Миколаїв,
Україна, 54001

(0512) 37-34-20
(0512) 37-39-40

reglibrary.mk.ua

vyzer@ukr.net

[@reglibrary.mk](https://www.facebook.com/reglibrary.mk)